

2023 Eğitim Vizyonu Belgesiyle 11. Kalkınma Planı'nda Eğitimle İlgili Hedeflerin Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi

Mesut TOPAL¹

Gönderim Tarihi: 25.12.2020

Kabul Tarihi: 05.04.2021

Yayın Tarihi: 19.04.2021

Öz: Bu çalışmanın amacı; ülkemizin kısa vadede eğitime dair hedeflerini ortaya koyan ve 23 Ekim 2018 'de Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kamuoyu ile paylaşılan 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi ile Hükümet Politikalarına uygun olarak, ilgili Bakanlıklarca ülkenin ekonomik ve toplumsal potansiyelini bütünüyle ya da belirli alanlarda geliştirmeyi amaçlayan ve içeriğinde eğitimle ilgili genel hedefleri de barındıran güncel kalkınma planını ele alarak her iki belgeyi eğitime dair hedefler açısından değerlendirmektir. Çalışma kapsamında 11. Kalkınma Planında yer alan eğitime dair politika ve tedbirler ile 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde yer alan hedefler belge(doküman) analizi yöntemiyle tespit edilerek karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırmada; Türk Eğitim Sistemini geliştirme amacıyla ortaya konan 11. Kalkınma Planının eğitim politikaları ve 2023 Eğitim vizyonunun büyük oranda örtüştüğü görülmüştür. Bazı alanlarda ise bu politikaların ve vizyonların güncellenerek 21. Yüzyıl becerilerine dönük hedeflere yer verildiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi, 11. Kalkınma Planı, Eğitim Hedefleri, Karşılaştırma, Örtüşme Oranları

The 2023 Education Vision Document and the 11th Development Plan by Comparing the Education Targets.

Abstract: The aim of this study is to evaluate two documents in terms of goals of education one of which is 2023 Vision of Education Document published on 23rd of October in 2018 by the Ministry of Education about short term goals of education and Current Development Plan that aims to improve country 's social and economic potential holistically or partially and also including general goals for education by the related Ministries in line with government policy. In the scope of this study, firstly education goals of 11th Development Plan are determined by means of document analysis method. In this comparing study, it was found that education policies of 11th Development Plan which aims to improve Turkish education system coincide with 2023 Education Vision substantially. In some fields, on the other hand, it was determined that these policies and visions were updated and replaced with goals based on 21st century skills.

Keywords: 2023 Vision of Education Document, 11th Development Plan, The Goals of Education, Comparing, Overlap Rate

GİRİŞ

Bilimsel ve teknolojik ilerlemeler ışığında, her toplumun belirlemiş olduğu gelişim ve kalkınma hedefleri vardır. Bu hedefler ülkelerin toplumsal yapılanması içindeki belirleyici öğelerdir. Kalkınma, yerli ve/veya yabancı kaynaklar ile ulaşılmak istenen hedeflerin başında gelir. Birçok iktisadi olgu ile doğrudan ve yakın ilişki içerisinde bulunan bu amaç, tarihi süreç içerisinde birçok değişime uğramış ve çeşitlenmiştir. Ekonomilerin iç dinamiklerinin yetersiz kalması, belirli bir sürükleyici sektörün bulunamaması, gerekli uzmanlaşmanın sağlanamaması ve birçok iktisadi kısıtlamanın sonucu olarak gerçekleşen düşük milli gelir seviyesi, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin temel problemi olan tasarruf açığını da beraberinde getirmiştir (Çelik ve Çetiner 2019).

Ülkemizde ortaya çıkan ekonomik problemlere karşı çağa ve gelişmelere en iyi şekilde uyum sağlayabilmek adına belirli dönemleri kapsayan kalkınma planları hazırlanmıştır. Kalkınma planları, içerisinde ülkenin kalkınmasını yönlendirecek sayısal hedefler, toplumsal yaşama yön verebilecek değerlendirmeler ve çözüm önerileri bulundurmaktadır (Akça, Şahan ve Tural, 2017).

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye, topalmesut@windowslive.com, ORCID: 0000-0002-5701-5807

Türkiye’de yapılan ilk planlama ihtiyacı Dünya ekonomik bunalımının etkisiyle ortaya çıkmış olup hızlı bir sanayileşme amacıyla düzenlenmiştir. Birinci ve İkinci Sanayi Planları 1930’larda diğer ülkelerden bağımsız bir şekilde var olma ve saygın bir ülke olma hedeflerine yönelik olarak hazırlanmıştır. II. Dünya savaşının başlamasıyla ara verilen planlardan sonra İvedili Sanayi Planı 1946 yılında hazırlanmıştır. Yapılan planlar değişen dönemlere uyumlu olmadığından uygulama dışı kalmıştır. 1947 yılında değişen koşullara göre Vaner Planı hazırlanmıştır. 1950’li yıllarda ise yeni planlar hazırlanmamıştır. 1960’lı yıllarda Anayasa’da yer alan planlamaya yeniden başlanarak günümüze kadar uygulaması süren kalkınma planları hazırlanmıştır (Erat ve Arap, 2017).

Kalkınma planı; hükümet politikalarına uygun olarak, ilgili Bakanlıklarca belirlenen, ülkenin ekonomik ve toplumsal potansiyelini bütünüyle ya da belirli alanlarda geliştirmeyi amaçlayan ve 5 yıllık süreyi kapsayan bir makro plandır.

Kalkınma planları ile;

- Milli gelirin yüksek ve istikrarlı bir hızda büyümesi,
- İhracat teşvikine dayalı bir sanayileşme politikası geliştirilmesi,
- Ödemeler bilançosu sorununun sağlıklı bir yapıya kavuşturulması,
- Yeni istihdam imkânlarının oluşturulması, işsizliğin azaltılması,
- Sosyal adalet ve gelir dağılımı eşitsizliği sorunlarının uygulanacak sosyal ve mali politikalarla düzenlenmesi,
- Bölgesel kalkınma farklarının giderilmesi... gibi hedefler belirlenirken eğitim alanında ise; Bilimsel, teknolojik ve akademik gelişmeler ışığında, bilgi toplumunun ihtiyaçlarına cevap verebilecek eğitim politikalarının geliştirilmesi hedeflenmiştir (“Türkiye’de Planlı Kalkınma Dönemi”, 2021).

Kalkınma planlarının, Türk insanının mesut ve müreffeh hale gelmesini amaçladığı göz önüne alındığında; Ülke kalkınmasında dikkate alınması gereken temel faktörlerden biri de eğitimidir. Eğitim politikası denildiğinde kamu kesimi tarafından eğitimin yaygınlaştırılmasına ve geliştirilmesine yönelik alınan tedbirler anlaşılır. Ülkenin eğitim politikası öncelikle kalkınma planlarında tespit edilir. Tüm eğitim kurumları ülkedeki genç nüfusu bedeni, zihni, ahlaki, manevi, sosyal, kültürel niteliklerle geliştirmeyi, çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlamayı hedef edinmiştir. Öğrencilerin mezuniyetten sonra karşılaşacakları sorunları çözebilmesi, fırsatları değerlendirebilmesi, işe girmesi, alanında ilerlemesi, değişime uyum sağlaması başlıca amaçtır. Eğitime hem devlet hem de aileler olağanüstü miktarlarda para, zaman, insan, araç-gereç gibi kaynakları harcamaktadır. Eğitimin ülke kalkınmasına katkı sağlayabilmesi için çeşitlendirmeye gidilmesine ve eğitim altyapısının sürekli geliştirilmesine ihtiyaç vardır (Akça, Şahan ve Tural, 2017).

Eğitim, toplumların ilerlemesinde önemli bir odak noktası olan dinamik, devam eden bir süreç olarak bilinmektedir. Eğitimde sağlanacak her ilerleme ve gelişimin, toplumsal refah düzeyi açısından önemi büyüktür. Eğitim süreci içinde hem donanım eksikliklerinin giderilmesi ve hem de personel desteğinin sağlanması, kalkınma planları içerisinde belirlenen hedefler ışığında gerçekleştirilmektedir. Eğitimin planlanması sürecinde benimsenen politikalar ile sosyal devlet olma ve fırsat eşitliği ilkesinin uygulanmasına çalışılmaktadır. Böylelikle her vatandaşın eğitim sürecine aktif katılımını sağlamak ve nitelikli iş gücüne dönüştürmek hedeftir. Belirlenen

politikalarla planlar arasında uyum sağlanmalıdır. Eğitim hedeflerinin gerçekleştirilmesinde toplumun ve kurumların yetki ve görevleri açıkça tanımlanmalıdır (Küçükler, 2010).

1960 Anayasası ile temeli oluşturulan ve Devlet Planlama Teşkilatı ile hazırlanmaya başlanan kalkınma planlarından birincisi 1963 yılında uygulamaya konmuştur. O tarihten beri yetkili kurumlarca hazırlanan kalkınma planlarının on birincisi (2019-2023) yürürlükte.

Diğer taraftan, Ekim 2018'de açıklanan ve ülkemizin kısa vadede eğitime dair hedeflerini ortaya koyan 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi, Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk tarafından 23 Ekim 2018 günü kamuoyuna açıklanmıştır. 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinin sunuş bölümünde 2023 Eğitim Vizyonunun temel amacı; “Çağın ve geleceğin becerileriyle donanmış ve bu donanımı insanlık hayrına sarf edebilen, bilime sevdalı, kültüre meraklı ve duyarlı, nitelikli, ahlaklı bireyler yetiştirmektir.” olarak ifade edilirken, temel unsurları “Öğrenci, ebeveyn, öğretmen ve okul; vizyonu belgemizin dört temel unsurudur.” şeklinde tarif edilmiş ve uygulama süreci de ilk safha olan 2018-2019 eğitim-öğretim yılı, tasarım, simülasyon, öncü pilotlamalar ve yeniliklerin kısmi uygulamasıyla başlatılmıştır.

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi; 11. Kalkınma Planına göre bir mikro plan olarak değerlendirilebilir. Bu itibarla bakıldığında bir mikro plan olan 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinin daha genel olarak ülkenin ana hedeflerini ortaya koyan ve makro plan olarak ele alınan 11. kalkınma planı ile uyumlu olması gereklidir. Her ne kadar 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi hazırlanırken 10. Kalkınma Planı yürürlükte olsa da genel iktisat ve kalkınma politikalarını belirleyen hükümetin ve eğitimle ilgili hedefleri belirleyen Milli Eğitim Bakanlığının 11. Kalkınma Planında da aynı hedefler doğrultusunda planlama yapmasını beklemek doğru olacaktır.

Bu çalışmada; Temmuz 2019 'da açıklanan 11. Kalkınma Planı ile Ekim 2018 'de açıklanan 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinin aşağıda belirtilen konularda karşılaştırılması yapılmış olup, ortaya konan amaç ve hedeflerin birbiriyle uyumlu olup olmadığının tespiti, birbirini destekler nitelikte olan maddeler ile birbiriyle çelişen maddelerin tespit edilmesi amaçlanmış ve aşağıdaki sorular cevaplandırılmaya çalışılmıştır:

11. Kalkınma Planı ile 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde yer alan hedefler;

- Erken Çocukluk Eğitimi açısından ne derecede uyumludur?
- Temel Eğitim açısından ne derecede uyumludur?
- Ortaöğretim açısından ne derecede uyumludur?
- Mesleki ve Teknik Eğitim açısından ne derecede uyumludur?
- İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi açısından ne derecede uyumludur?
- Yabancı Dil Eğitimi açısından ne derecede uyumludur?

YÖNTEM

Bu çalışmada, 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde ve 11.Kalkınma Planında yer alan Erken Çocukluk Eğitimi, Temel Eğitim, Ortaöğretim, Mesleki ve Teknik Eğitim, İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi ile Yabancı Dil Eğitimine yönelik hedeflerin ne ölçüde örtüştüğünü ortaya koymak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden belge (doküman) analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, “araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2002). Belge analizinde öncelikle ilgili dokümanlara

ulaşılır. Ulaşılan dokümanlar iyi bir şekilde okunduktan ve anlaşıldıktan sonra analize geçilir. Son olarak ise yorumlama ve değerlendirme süreci gerçekleştirilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Araştırmanın veri kaynakları; 11. Kalkınma Planı ve 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'dir. Araştırmanın verilerini oluşturan 11. Kalkınma Planı ve 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi öncelikle Erken Çocukluk Eğitimi, Temel Eğitim, Ortaöğretim, Mesleki ve Teknik Eğitim, İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi ve Yabancı Dil Eğitimi ile ilgili alınan kararlar çerçevesinde betimlenmiş ve uyumluluklarını tespit etmek üzere eşleştirilmiştir. Daha sonra ilgili kararlar ve hedefler buldukları kategoriye göre düzenlenerek betimsel analiz yoluyla başlıklar doğrultusunda incelenerek yorumlanmış ve elde edilen sonuçlara dayalı genel değerlendirmelerde bulunulmuştur.

BULGULAR

Bulgular başlığı altında Erken Çocukluk Eğitimi, Temel Eğitim, Ortaöğretim, Mesleki ve Teknik Eğitim, İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi, Yabancı Dil Eğitimi konuları ile ilgili hedefler, bölümler halinde 11. Kalkınma Planında, daha sonra 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde ortaya konulmuştur. Son olarak iki dokümanda yer alan ifadelerin karşılaştırılması yoluna gidilmiştir.

1. Erken Çocukluk Eğitimi

11. Kalkınma Planında Erken Çocukluk Eğitimine İlişkin Hedefler

11. Kalkınma Planının Eğitim ile ilgili kısmında yer alan Erken Çocukluk Eğitimine yönelik ifadeler Tablo 1 'de gösterilmiştir.

Tablo 1. 11. Kalkınma Planında Erken Çocukluk Eğitimine İlişkin Hedefler

POLİTİKA İFADESİ	TEDBİR KARARLARI
548. Fırsat eşitliği temelinde, tüm kademelerde eğitime erişim sağlanacaktır. (s.126)	548.1. Erken çocukluk eğitiminde 5 yaş zorunlu eğitim kapsamına alınacak, esnek zamanlı ve alternatif erken çocukluk eğitim modelleri oluşturulacak; bu amaçla ihtiyaç duyulan ilave derslikler yapılacaktır. (s.126)
	548.4. Tüm eğitim kademelerinde okullaşma ve tamamlama oranları artırılacak, devamsızlık oranları azaltılacaktır. (s.126)
	548.5. Geçici koruma altındaki kişilerin eğitim imkânlarına erişimi artırılacaktır. (s.126)
550. Tüm eğitim kademelerinde okulların niteliği ve imkânları artırılarak okullar arası başarı farkı azaltılacaktır. (s.126)	550.1. Öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır. (s.126)
	550.2. Dezavantajlı bölgelerden başlayarak okul yemeği uygulamasına geçilecektir. (s.126)
552. Özel eğitime gereksinim duyan bireylerin eğitim hizmetlerinden istifade edebilmeleri için beşerî ve fiziki imkânlar güçlendirilecektir. (s.127)	552.3. Öğrenme ortamlarının fiziki altyapısı, öğretim programı ve materyal zenginliği, öz bakım becerileri, bütünleştirme uygulamaları ve rehberlik hizmetlerinin standartları yükseltilecektir. (s.127)

558. Öğrencilerin kazanımlarını çeşitlendirmeye ve artırmaya yönelik etkin bir ölçme, izleme ve değerlendirme sistemi oluşturulacaktır. (s.129)

558.1. Her öğrencinin akademik ve diğer faaliyetlerine ilişkin kayıtların tutulduğu e-dosya oluşturulacaktır. (s.129)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Erken Çocukluk Eğitimine İlişkin Hedefler

2023 Eğitim Vizyonu belgesinde Erken Çocukluk Eğitimi bir konu başlığı olarak yer almıştır. Erken Çocukluk Eğitimine dair 11'i konu başlığı altında olmak üzere toplam 12 farklı hedef ifadesi kullanılmıştır. Bu ifadeler Tablo 2'de başlıklar ve hedefler kapsamında belirtilmiştir.

Tablo 2: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Erken Çocukluk Eğitimine İlişkin Hedefler

BAŞLIK	HEDEF	İFADE
ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ	1. Erken Çocukluk Eğitim Hizmeti Yaygınlaştırılacak (s.80)	1. Hedef 1/1: 5 yaş zorunlu eğitim kapsamına alınacaktır. (s.80)
		2. Hedef 1/2: Kırsal ve düşük yoğunluklu yerleşim bölgelerindeki çocuklar için esnek zamanlı ve alternatif erken çocukluk eğitimi modelleri uygulanacaktır. (s.80)
		3. Hedef 1/3: Şartları elverişsiz yerleşim birimlerindeki çocukların beslenme ihtiyaçları karşılanacaktır. (s.80)
		4. Hedef 1/4: Şartları elverişsiz hanelerdeki çocukların erken çocukluk eğitiminde araç gereç ihtiyaçları karşılanacaktır. (s.80)
		5. Hedef 1/5: Erken çocukluk eğitiminde, yoksul hane halkına çocuk gelişimini destekleyici temel materyaller sağlanacaktır. (s.80)
		6. Hedef 1/6: Toplum temelli erken çocukluk hizmetlerinin yaygınlaştırılması bağlamında merkezler, atölyeler ve gezici otobüs sınıflar devreye sokulacaktır. (s.80)
	2. Erken Çocukluk Eğitim Hizmetlerine Yönelik Bütünleşik Bir Sistem Oluşturulacak (s.81)	7. Hedef 2/1: Resmî ve özel, farklı kurum ve kuruluşların inisiyatifinde yürütülen her yaş grubundaki tüm erken çocukluk eğitim hizmetlerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik ortak kalite standartları oluşturulacak ve uygulamalar izlenecektir. (s.81)
		8. Hedef 2/2: Çocukla ilgili tüm yerel kurum ve kuruluşlar harekete geçirilecek ve tamamlayıcı bir iş birliği çerçevesi teşvik edilecektir. (s.81)

**3. Şartları Elverişsiz
Gruplarda Eğitimin
Niteliği Artırılacak (s.82)**

9. Hedef 3/1: Farklı kurum ve kuruluşlar ile Halk Eğitim Merkezleri iş birliğinde anne babalara yönelik çocuk gelişimi ve psikolojisi odaklı eğitimler yaygınlaştırılacaktır. (s.82)

10. Hedef 3/2: Göçmen, geçici koruma altındaki ve mevsimlik tarım işçisi çocuklarla okulsuz köy ve köy altı yerleşim yerlerindeki çocukların bulunduğu okullarda hızlandırılmış, yoğun ve bir arada yaşamı destekleyici müfredatlar oluşturulacaktır. (s.82)

11. Hedef 3/3: Erken çocukluk eğitiminde özel gereksinimli çocukların uyumunun sağlanması için gerekli öğretmen eğitimlerinin verilmesi pilot uygulamalarla başlatılacaktır. (s.82)

**ÖLÇME VE
DEĞERLENDİRME**

**1. Eğitim Kalitesinin
Artırılması İçin Ölçme ve
Değerlendirme Yöntemleri
Etkinleştirilecek (s.35)**

12. Hedef 1/6: Erken çocukluk eğitiminden başlanarak üst öğrenim kademelerinde de devam edecek şekilde, çocukların tüm gelişim alanlarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik e-portfolyo, çocuğa ait verilerin korunması esasıyla oluşturulacaktır. (s.35)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde ve 11. Kalkınma Planında Yer Alan Erken Çocukluk Eğitimine İlişkin Hedeflerin Karşılaştırılması

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde yer alan Erken Çocukluk Eğitimine ilişkin hedeflerle 11. Kalkınma Planında Yer Alan Erken Çocukluk Eğitimine İlişkin Hedefler Tablo 3'te karşılaştırılmıştır. Burada karşılaştırma yapılırken 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'ndeki başlıklar ve bu başlıklar altında yer alan Erken Çocukluk Eğitimine ilişkin hedefler öncelikle belirtilmiş ve buna yönelik 11. Kalkınma Planında bir hedef olup olmadığı vurgulanmıştır.

Tablo 3: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi ve 11. Kalkınma Planının Erken Çocukluk Eğitimine ilişkin hedefler çerçevesinde karşılaştırılması

BAŞLIK	2023 EĞİTİM VİZYON BELGESİ	11. KALKINMA PLANI
ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ	1. Hedef 1/1: 5 yaş zorunlu eğitim kapsamına alınacaktır. (s.80)	548.1. Erken çocukluk eğitiminde 5 yaş zorunlu eğitim kapsamına alınacak, esnek zamanlı ve alternatif erken çocukluk eğitim modelleri oluşturulacak; bu amaçla ihtiyaç duyulan ilave derslikler yapılacaktır. (s.126)
	2. Hedef 1/2: Kırsal ve düşük yoğunluklu yerleşim bölgelerindeki çocuklar için esnek zamanlı ve alternatif erken çocukluk eğitimi modelleri uygulanacaktır. (s.80)	548.1. Erken çocukluk eğitiminde 5 yaş zorunlu eğitim kapsamına alınacak, esnek zamanlı ve alternatif erken çocukluk eğitim modelleri oluşturulacak; bu amaçla ihtiyaç duyulan ilave derslikler yapılacaktır. (s.126)
	3. Hedef 1/3: Şartları elverişsiz yerleşim birimlerindeki çocukların beslenme ihtiyaçları karşılanacaktır. (s.80)	550.2. Dezavantajlı bölgelerden başlayarak okul yemeği uygulamasına geçilecektir. (s.126)

4. Hedef 1/4: Şartları elverişsiz hanelerdeki çocukların erken çocukluk eğitiminde araç gereç ihtiyaçları karşılanacaktır. (s.80)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
5. Hedef 1/5: Erken çocukluk eğitiminde, yoksul hane halkına çocuk gelişimini destekleyici temel materyaller sağlanacaktır. (s.80)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
6. Hedef 1/6: Toplum temelli erken çocukluk hizmetlerinin yaygınlaştırılması bağlamında merkezler, atölyeler ve gezici otobüs sınıflar devreye sokulacaktır. (s.80)	548.4. Tüm eğitim kademelerinde okullaşma ve tamamlama oranları artırılacak, devamsızlık oranları azaltılacaktır. (s.126)
7. Hedef 2/1: Resmî ve özel, farklı kurum ve kuruluşların inisiyatifinde yürütülen her yaş grubundaki tüm erken çocukluk eğitim hizmetlerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik ortak kalite standartları oluşturulacak ve uygulamalar izlenecektir. (s.81)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
8. Hedef 2/2: Çocukla ilgili tüm yerel kurum ve kuruluşlar harekete geçirilecek ve tamamlayıcı bir iş birliği çerçevesi teşvik edilecektir. (s.81)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
9. Hedef 3/1: Farklı kurum ve kuruluşlar ile Halk Eğitim Merkezleri iş birliğinde anne babalara yönelik çocuk gelişimi ve psikolojisi odaklı eğitimler yaygınlaştırılacaktır. (s.82)	550.1. Öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır. (s.126)
10. Hedef 3/2: Göçmen, geçici koruma altındaki ve mevsimlik tarım işçisi çocuklarla okulsuz köy ve köy altı yerleşim yerlerindeki çocukların bulunduğu okullarda hızlandırılmış, yoğun ve bir arada yaşamı destekleyici müfredatlar oluşturulacaktır. (s.82)	548.5. Geçici koruma altındaki kişilerin eğitim imkânlarına erişimi artırılacaktır. (s.126) 550.1. Öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır. (s.126)
11. Hedef 3/3: Erken çocukluk eğitiminde özel gereksinimli çocukların uyumunun sağlanması için gerekli öğretmen eğitimlerinin verilmesi pilot uygulamalarla başlatılacaktır. (s.82)	552.3. Öğrenme ortamlarının fiziki altyapısı, öğretim programı ve materyal zenginliği, öz bakım becerileri, bütünleştirme uygulamaları ve rehberlik hizmetlerinin standartları yükseltilecektir. (s.127)
12. Hedef 1/6: Erken çocukluk eğitiminden başlanarak üst öğrenim kademelerinde de devam edecek şekilde, çocukların tüm gelişim alanlarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik e-portfolyo, çocuğa ait verilerin korunması esasıyla oluşturulacaktır. (s.35)	558.1. Her öğrencinin akademik ve diğer faaliyetlerine ilişkin kayıtların tutulduğu e-dosya oluşturulacaktır. (s.129)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde yer almadığı halde kalkınma planında Erken Çocukluk Eğitimi ile ilgili aşağıda yer alan hedefler bulunmaktadır:

- "548.2. Tüm eğitim kademeleri itibarıyla plan döneminde tekli eğitime geçilecek; bu amaçla ilave derslikler yapılacaktır (s.126)."

Değerlendirme

2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Erken Çocukluk Eğitimine ilişkin hedeflerden; erken çocukluk eğitiminin yaygınlaştırılması, dezavantajlı bölgelerin desteklenmesi gibi hedeflerin 11. Kalkınma Planı ile örtüştüğü görülmektedir. Bununla birlikte; Araç-gereç, materyal desteği, kurumsal iş birliği ve ortak standartlar geliştirme konularında ise 11. Kalkınma Planında herhangi bir hedef konulmadığı görülmektedir. Bu durumun ilgili konularda yürütülen çalışmalar sebebiyle olduğu değerlendirilebilir.

2. Temel Eğitim

11. Kalkınma Planında Temel Eğitime İlişkin Hedefler

11. Kalkınma Planının Eğitim ile ilgili kısmında yer alan Temel Eğitime yönelik ifadeler Tablo 4 'de gösterilmiştir.

Tablo 4: 11. Kalkınma Planında Temel Eğitime İlişkin Hedefler

POLİTİKA İFADESİ	TEDBİR KARARLARI
548. Fırsat eşitliği temelinde, tüm kademelerde eğitime erişim sağlanacaktır. (s.126)	548.2. Tüm eğitim kademeleri itibarıyla Plan döneminde tekli eğitime geçilecek; bu amaçla ilave derslikler yapılacaktır. (s.126) 548.4. Tüm eğitim kademelerinde okullaşma ve tamamlama oranları artırılacak, devamsızlık oranları azaltılacaktır. (s.126)
549. Çocukların ruhsal ve bedensel gelişimlerini gözetken eğitim ortamları oluşturulacaktır. (s.126)	549.2. Tüm eğitim kademelerinde öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun tasarım ve beceri atölyeleri kurulacaktır. (s.126)
550. Tüm eğitim kademelerinde okulların niteliği ve imkânları artırılarak okullar arası başarı farkı azaltılacaktır. (s.126)	550.1. Öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır. (s.126)
551. Milli, manevi ve evrensel değerler esas alınarak küresel gelişmelere ve ihtiyaçlara uygun eğitim içerikleri ve öğretim programları hazırlanacaktır. (s.127)	551.1. Öğretim programları esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulacaktır. (s.127) 551.2. Tüm eğitim kademelerinde öğrencilerin matematik ve Türkçe yeterlilikleri artırılacaktır. (s.127) 551.3. Matematik ve Türkçe öğretim programları güncellenecektir. (s.127) 551.5. Temel eğitim ve ortaöğretim kademesinde ders çizelgeleri yeniden yapılandırılacaktır. (s.127) 551.6. Eğitim Bilişim Ağı portalının içeriği öğretim programlarıyla uyumlu hale getirilerek zenginleştirilecek ve portalın etkin kullanımı yaygınlaştırılacaktır. (s.127) 551.7. Teknolojiye erişimin sağlanması amacıyla okullara ağ altyapısı ve etkileşimli tahta kurulacaktır. (s.127)

558. Öğrencilerin kazanımlarını çeşitlendirmeye ve artırmaya yönelik etkin bir ölçme, izleme ve değerlendirme sistemi oluşturulacaktır. (s.129)

558.1. Her öğrencinin akademik ve diğer faaliyetlerine ilişkin kayıtların tutulduğu e-dosya oluşturulacaktır. (s.129)

558.2. Ölçme ve değerlendirme sistemi yeterlilik temelli etkinleştirilecektir. (s.129)

558.3. Öğrencilerin bilimsel, kültürel, sanatsal, sportif ve toplum hizmeti alanlarındaki etkinliklere katılımları desteklenecek, öğrenci yeterliliği üzerindeki etkisi izlenecektir. (s.129)

558.4. Eğitim sisteminin öğrenciler üzerinde yarattığı baskıyı azaltmak amacıyla kademeler arası geçişlerde uygulanan sınavlarda düzenlemeler yapılacaktır. (s.129)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Temel Eğitime İlişkin Hedefler

2023 Eğitim Vizyonu belgesinde Temel Eğitim bir konu başlığı olarak yer almıştır. Temel Eğitime dair 21'i konu başlığı altında olmak üzere toplam 22 farklı hedef ifadesi kullanılmıştır. Bu ifadeler Tablo 5 'de başlıklar ve hedefler kapsamında belirtilmiştir.

Tablo 5: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Temel Eğitime İlişkin Hedefler

BAŞLIK	HEDEF	İFADE
TEMEL EĞİTİM	1. İlkokul ve Ortaokullar Gelişimsel Açıdan Yeniden Yapılandırılacak (s.86)	1. Hedef 1/1: İlkokul müfredatları çocukların ilgi, yetenek ve mizaçlarına uygun olarak iyileştirilecektir. (s.86)
		2. Hedef 1/2: İlkokul ve ortaokullarda çocuğun bütüncül gelişimi esas alınarak, ders sayısı ve ders çizelgesi hafifletilip yeniden yapılandırılacaktır. (s.86)
		3. Hedef 1/3: Ders çizelgeleri ilkokul ve ortaokul için ayrı ayrı düzenlenecektir. (s.86)
		4. Hedef 1/4 İlkokullarda not yerine, çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alınarak çok yönlü değerlendirme sistemi kurulacaktır. (s.86)
		5. Hedef 1/5: İlkokullarda tenefüs ve serbest etkinlik saatleri yeniden düzenlenecektir. (s.86)
		6. Hedef 1/6: Tüm temel eğitim kurumlarında çocukların düşünsel, duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarını destekleyen "Tasarım-Beceri Atölyeleri" kurulacak ve ulusal standartları oluşturulacaktır. (s.86)
		7. Hedef 1/7: İlkokul ve ortaokullarda çocukların izleme ve değerlendirilmesinde e-portfolyo temelli bir gelişimsel izleme raporu kullanılacaktır. (s.87)
		8. Hedef 1/8: Ortaokul, çocuğun somuttan soyuta geçtiği bir kademe olarak kavramsal öğrenmenin geliştirileceği bir dönem olacaktır. (s.87)
		9. Hedef 1/9: Tam gün eğitim yapılan, koşulları elverişsiz yerleşim yerlerindeki okullardan başlayarak, çocuklara öğle yemeği verilmesi sağlanacaktır. (s.87)
		10. Hedef 1/10: İkili eğitim tümüyle kaldırılacaktır. (s.87)
		11. Hedef 1/11: Yardımcı kaynak ihtiyacını büyük ölçüde ortadan kaldıracak düzenlemeler yapılacaktır. (s.87)

2. Yenilikçi Uygulamalara İmkân Sağlanacak (s.88)	<p>12. Hedef 2/1: Çocukların kendi bölgelerinin üretim, kültür, sanat ve coğrafi kapasitesini keşfetmesine, bitki ve hayvan türlerini, yöresel yemeklerini, oyunlarını ve folklorunu tanınmasına, derslerle bütünleşik veya ders dışı etkinlik olarak ağırlık verilecektir. (s.88)</p> <p>13. Hedef 2/2: Okulların, bölgelerindeki bilim merkezleri, müzeler, sanat merkezleri, teknoparklar ve üniversitelerle iş birlikleri artırılacaktır. (s.88)</p> <p>14. Hedef 2/3: Yatılı okulların imkânlarından faydalanılarak çocukların yaz dönemlerinde bölgesel değişim programlarına katılımına yönelik çalışmalar yapılacaktır. (s.88)</p> <p>15. Hedef 2/4: Eğitim kayıt bölgelerinde okul-mahalle spor kulüpleri kurulacaktır. İlgili spor dalında yetenekli olan çocukların öğleden sonra spor kulüplerinde yoğunlaştırılmış antrenmanlara katılımı için gereken yapı kurulacaktır. (s.88)</p> <p>16. Hedef 2/5: Mevcut ödev verme uygulamaları, öğrenmeye katkısı açısından yeniden yapılandırılacaktır. (s.88)</p> <p>17. Hedef 2/6: Öğrencilerin sosyal girişimcilikle tanışarak toplumsal problemlere çözüm arama motivasyonu kazanması desteklenecektir. (s.88)</p> <p>18. Hedef 2/7: Okul bahçelerinin “Tasarım-Beceri Atölyeleri” ile bağlantılı olarak yeniden tasarlanıp yaşam alanlarına dönüştürülmesi sağlanacaktır. (s.88)</p>
3. Okullar Arası Başarı Farkı Azaltılarak Okulların Niteliği Artırılacak (s.89)	<p>19. Hedef 3/1: Şartları elverişsiz okullar kaynak planlanmasında öncelikli hâle getirilecektir. (s.89)</p> <p>20. Hedef 3/2: Okul Gelişim Planlarını izleme çalışmalarında hedefledikleri başarıyı gösteremediği belirlenen okullardaki öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır. (s.89)</p> <p>21. Hedef 3/3: Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen eğitimi yapılacak ve öğrenciler için ek eğitim materyali desteği sağlanacaktır. (s.89)</p>
ÖZEL YETENEK 3. Özel Yetenekli Öğrencilere Yönelik Öğrenme Ortamları, Ders Yapıları ve Materyalleri Geliştirilecek (s.63)	<p>22. Hedef 3/2: 5 yaş ve ilkökul düzeyinde farklı ve farklılaştırılmış program modellerine fırsat tanınacaktır. (s.63)</p>

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi’nde ve 11. Kalkınma Planında Yer Alan Temel Eğitime İlişkin Hedeflerin Karşılaştırılması

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi’nde yer alan Temel Eğitime ilişkin hedeflerle 11. Kalkınma Planında Yer Alan Temel Eğitime İlişkin Hedefler Tablo 6’da karşılaştırılmıştır. Burada karşılaştırma yapılırken 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi’ndeki başlıklar ve bu başlıklar altında yer alan Temel Eğitime ilişkin hedefler öncelikle belirtilmiş ve buna yönelik 11. Kalkınma Planında bir hedef olup olmadığı vurgulanmıştır.

Tablo 6: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi ve 11. Kalkınma Planının Temel Eğitime ilişkin hedefler çerçevesinde karşılaştırılması

BAŞLIK	2023 EĞİTİM VİZYON BELGESİ	11. KALKINMA PLANI
TEMEL EĞİTİM	1. Hedef 1/1: İlkokul müfredatları çocukların ilgi, yetenek ve mizaçlarına uygun olarak iyileştirecektir. (s.86)	551.1. Öğretim programları esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulacaktır. (s.127) 551.2. Tüm eğitim kademelerinde öğrencilerin matematik ve Türkçe yeterlilikleri artırılabacaktır. (s.127)
	2. Hedef 1/2: İlkokul ve ortaokullarda çocuğun bütüncül gelişimi esas alınarak, ders sayısı ve ders çizelgesi hafifletilip yeniden yapılandırılacaktır. (s.86)	551.5. Temel eğitim ve ortaöğretim kademesinde ders çizelgeleri yeniden yapılandırılacaktır. (s.127)
	3. Hedef 1/3: Ders çizelgeleri ilkokul ve ortaokul için ayrı ayrı düzenlenecektir. (s.86)	551.5. Temel eğitim ve ortaöğretim kademesinde ders çizelgeleri yeniden yapılandırılacaktır. (s.127)
	4. Hedef 1/4: İlkokullarda not yerine, çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alınarak çok yönlü değerlendirme sistemi kurulacaktır. (s.86)	558.2. Ölçme ve değerlendirme sistemi yeterlilik temelli etkinleştirilecektir. (s.129)
	5. Hedef 1/5: İlkokullarda teneffüs ve serbest etkinlik saatleri yeniden düzenlenecektir. (s.86)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
	6. Hedef 1/6: Tüm temel eğitim kurumlarında çocukların düşünsel, duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarını destekleyen "Tasarım-Beceri Atölyeleri" kurulacak ve ulusal standartları oluşturulacaktır. (s.86)	549.2. Tüm eğitim kademelerinde öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun tasarım ve beceri atölyeleri kurulacaktır. (s.126)
	7. Hedef 1/7: İlkokul ve ortaokullarda çocukların izleme ve değerlendirilmesinde e-portfolyo temelli bir gelişimsel izleme raporu kullanılacaktır. (s.87)	558.1. Her öğrencinin akademik ve diğer faaliyetlerine ilişkin kayıtların tutulduğu e-dosya oluşturulacaktır. (s.129)
	8. Hedef 1/8: Ortaokul, çocuğun somuttan soyuta geçtiği bir kademe olarak kavramsal öğrenmenin geliştirileceği bir dönem olacaktır. (s.87)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
	9. Hedef 1/9: Tam gün eğitim yapılan, koşulları elverişsiz yerleşim yerlerindeki okullardan başlayarak, çocuklara öğle yemeği verilmesi sağlanacaktır. (s.87)	550.2. Dezavantajlı bölgelerden başlayarak okul yemeği uygulamasına geçilecektir. (s.126)
	10. Hedef 1/10: İkili eğitim tümüyle kaldırılacaktır. (s.87)	548.2. Tüm eğitim kademeleri itibarıyla Plan döneminde tekli eğitime geçilecek; bu amaçla ilave derslikler yapılacaktır. (s.126)
	11. Hedef 1/11: Yardımcı kaynak ihtiyacını büyük ölçüde ortadan kaldıracak düzenlemeler yapılacaktır. (s.87)	551.6. Eğitim Bilişim Ağı portalının içeriği öğretim programlarıyla uyumlu hale getirilerek zenginleştirilecek ve portalın etkin kullanımı yaygınlaştırılacaktır. (s.127)
	12. Hedef 2/1: Çocukların kendi bölgelerinin üretim, kültür, sanat ve coğrafi kapasitesini keşfetmesine, bitki ve hayvan türlerini,	558.3. Öğrencilerin bilimsel, kültürel, sanatsal, sportif ve toplum hizmeti alanlarındaki etkinliklere katılımları desteklenecek, öğrenci

yöresel yemeklerini, oyunlarını ve folklorunu tanımalarına, derslerle bütünleşik veya ders dışı etkinlik olarak ağırlık verilecektir. (s.88)	yeterliliği üzerindeki etkisi izlenecektir. (s.129) 550.1. Öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır. (s.126)
13. Hedef 2/2: Okulların, bölgelerindeki bilim merkezleri, müzeler, sanat merkezleri, teknoparklar ve üniversitelerle iş birlikleri artırılacaktır. (s.88)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
14. Hedef 2/3: Yatılı okulların imkânlarından faydalanılarak çocukların yaz dönemlerinde bölgesel değişim programlarına katılımına yönelik çalışmalar yapılacaktır. (s.88)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
15. Hedef 2/4: Eğitim kayıt bölgelerinde okul-mahalle spor kulüpleri kurulacaktır. İlgili spor dalında yetenekli olan çocukların öğleden sonra spor kulüplerinde yoğunlaştırılmış antrenmanlara katılımı için gereken yapı kurulacaktır. (s.88)	558.3. Öğrencilerin bilimsel, kültürel, sanatsal, sportif ve toplum hizmeti alanlarındaki etkinliklere katılımları desteklenecek, öğrenci yeterliliği üzerindeki etkisi izlenecektir. (s.129)
16. Hedef 2/5: Mevcut ödev verme uygulamaları, öğrenmeye katkısı açısından yeniden yapılandırılacaktır. (s.88)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
17. Hedef 2/6: Öğrencilerin sosyal girişimcilikle tanışarak toplumsal problemlere çözüm arama motivasyonu kazanması desteklenecektir. (s.88)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
18. Hedef 2/7: Okul bahçelerinin "Tasarım-Beceri Atölyeleri" ile bağlantılı olarak yeniden tasarlanıp yaşam alanlarına dönüştürülmesi sağlanacaktır. (s.88)	549.2. Tüm eğitim kademelerinde öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun tasarım ve beceri atölyeleri kurulacaktır. (s.126)
19. Hedef 3/1: Şartları elverişsiz okullar kaynak planlanmasında öncelikli hâle getirilecektir. (s.89)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
20. Hedef 3/2: Okul Gelişim Planlarını izleme çalışmalarında hedefledikleri başarıyı gösteremediği belirlenen okullardaki öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır. (s.89)	550.1. Öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır. (s.126)
21. Hedef 3/3: Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen eğitimi yapılacak ve öğrenciler için ek eğitim materyali desteği sağlanacaktır. (s.89)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
22. Hedef 3/2: 5 yaş ve ilkököl düzeyinde farklı ve farklılaştırılmış program modellerine fırsat tanınacaktır.	551.1. Öğretim programları esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulacaktır. (s.127)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde yer almadığı halde kalkınma planında Temel Eğitim ile ilgili aşağıda yer alan hedefler bulunmaktadır:

- "548.4. Tüm eğitim kademelerinde okullaşma ve tamamlama oranları artırılacak, devamsızlık oranları azaltılacaktır. (s.126)"
- "551.3. Matematik ve Türkçe öğretim programları güncellenecektir. (s.127)"
- "551.7. Teknolojiye erişimin sağlanması amacıyla okullara ağ altyapısı ve etkileşimli tahta kurulacaktır. (s.127)"
- "558.4. Eğitim sisteminin öğrenciler üzerinde yarattığı baskıyı azaltmak amacıyla kademeler arası geçişlerde uygulanan sınavlarda düzenlemeler yapılacaktır. (s.129)"

Değerlendirme

2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Temel Eğitime ilişkin hedeflerden; müfredat, öğretim programı, ders çizelgesi düzenlemeleri, ölçme ve değerlendirme sistemleri, Tasarım Beceri Atölyeleri, e-Portfolyo oluşturulması, Sosyal-Kültürel çalışmalara yer verilmesi gibi hedeflerin 11. Kalkınma Planı ile örtüştüğü görülmektedir. Bununla birlikte; yatılı okullarla ilgili planlamaların, kurumsal iş birliği ve materyal desteği gibi konularında ise 11. Kalkınma Planında herhangi bir hedef konulmadığı görülmektedir. Bu durumun ilgili konularda yürütülen çalışmalar sebebiyle olduğu değerlendirilebilir.

3. Ortaöğretim

11. Kalkınma Planında Ortaöğretime İlişkin Hedefler

11. Kalkınma Planının Eğitim ile ilgili kısmında yer alan ortaöğretime yönelik ifadeler Tablo 7 'de gösterilmiştir.

Tablo 7: 11. Kalkınma Planında Ortaöğretime İlişkin Hedefler

POLİTİKA İFADESİ	TEDBİR KARARLARI
548. Fırsat eşitliği temelinde, tüm kademelerde eğitime erişim sağlanacaktır. (s.126)	548.4. Tüm eğitim kademelerinde okullaşma ve tamamlama oranları artırılacak, devamsızlık oranları azaltılacaktır. (s.126)
549. Çocukların ruhsal ve bedensel gelişimlerini gözetken eğitim ortamları oluşturulacaktır. (s.126)	549.2. Tüm eğitim kademelerinde öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun tasarım ve beceri atölyeleri kurulacaktır. (s.126)
550. Tüm eğitim kademelerinde okulların niteliği ve imkânları artırılarak okullar arası başarı farkı azaltılacaktır. (s.126)	550.1. Öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır. (s.126)

551. Milli, manevi ve evrensel değerler esas alınarak küresel gelişmelere ve ihtiyaçlara uygun eğitim içerikleri ve öğretim programları hazırlanacaktır. (s.127)

- 551.1. Öğretim programları esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulacaktır. (s.127)
551.2. Tüm eğitim kademelerinde öğrencilerin matematik ve Türkçe yeterlilikleri artırılabilecektir. (s.127)
551.3. Matematik ve Türkçe öğretim programları güncellenecektir. (s.127)
551.5. Temel eğitim ve ortaöğretim kademesinde ders çizelgeleri yeniden yapılandırılacaktır. (s.127)
551.6. Eğitim Bilişim Ağı portalının içeriği öğretim programlarıyla uyumlu hale getirilerek zenginleştirilecek ve portalın etkin kullanımı yaygınlaştırılacaktır. (s.127)
551.7. Teknolojiye erişimin sağlanması amacıyla okullara ağ altyapısı ve etkileşimli tahta kurulacaktır. (s.127)
551.8. Ortaöğretim kademesindeki öğrencilerin üniversitelerdeki bilimsel etkinliklere katılımları, üniversitelerin araştırma ve laboratuvar imkânlarından faydalanabilmeleri sağlanacaktır. (s.127)

558. Öğrencilerin kazanımlarını çeşitlendirmeye ve artırmaya yönelik etkin bir ölçme, izleme ve değerlendirme sistemi oluşturulacaktır. (s.129)

- 558.1. Her öğrencinin akademik ve diğer faaliyetlerine ilişkin kayıtların tutulduğu e-dosya oluşturulacaktır. (s.129)
558.4. Eğitim sisteminin öğrenciler üzerinde yarattığı baskıyı azaltmak amacıyla kademeler arası geçişlerde uygulanan sınavlarda düzenlemeler yapılacaktır. (s.129)

559. Mesleki ve Teknik Eğitimde Üretime Yönelik Yapısal Dönüşüm ve İstihdam Seferberliğine başlanacaktır. (s.129)

- 559.4. Öğrencilerin meslek alanları arasında geçişlerinin sağlanabilmesi ve farklı mesleklere ilişkin kazanımlar elde edebilmeleri için birden fazla dalda sertifikasyon almaya imkân tanıyan çoklu mesleki beceri altyapısı oluşturulacaktır. (s.129)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Ortaöğretime İlişkin Hedefler

2023 Eğitim Vizyonu belgesinde Ortaöğretim bir konu başlığı olarak yer almıştır. Ortaöğretime dair toplam 25 farklı hedef ifadesi kullanılmıştır. Bu ifadeler Tablo 8 'de başlıklar ve hedefler kapsamında belirtilmiştir.

Tablo 8: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Ortaöğretime İlişkin Hedefler

BAŞLIK	HEDEF	İFADE
ORTAÖĞRETİM	1. Ortaöğretimde Öğrencilerin İlgi, Yetenek ve Mizaçlarına Uygun Esnek Modüler Bir Program ve Ders Çizelgesi Yapısına Geçilecek	1. Hedef 1/1: Ortaöğretimde zorunlu ders saatleri azaltılacaktır. (s.94)
		2. Hedef 1/2: Haftalık ders çizelgesinde yer alan ders çeşitliliği azaltılacak ve dersler yükseköğretimle uyumlu hâle getirilecektir. (s.94)
		3. Hedef 1/3: Ortaöğretimdeki alan derslerinin haftalık ders çizelgesindeki yeri ve ağırlıkları yeniden tasarlanacaktır. İlgili değişikliklerin oluşturacağı derslik, norm kadro ve benzeri konulardaki riskler proje dâhilinde yapılandırılacaktır. (s.94)
		4. Hedef 1/4: Alan seçimi 9. Sınıfta yapılacaktır. (s.94)
		5. Hedef 1/5: 12. sınıf, pilot bölgelerden başlamak üzere yükseköğretime hazırlık ve oryantasyon programı olarak düzenlenecektir. (s.94)
		6. Hedef 1/6: Ortaöğretimde öğrencilere, ortaokulda netleştirilen yönelim ve tercihlerine göre, alanlar arası yatay geçiş imkânı

	sağlanacaktır. (s.94)
	7. Hedef 1/7: Ortaöğretimde çocukların ilgi, yetenek ve mizaçlarına göre seçmeli ders yapısı oluşturulacaktır. (s.94)
	8. Hedef 1/8: İsteyen çocuklara iş ve bilişim dünyasına ilişkin, ulusal ve uluslararası sertifika beceri eğitim paketleri sunulacaktır. (s.94)
2. Akademik Bilginin Beceriye Dönüşmesi Sağlanacak	9. Hedef 2/1: Azalan ders çeşitliliğine bağlı olarak, alan derslerinde proje ve uygulama çalışmalarıyla derinleşme fırsatı sağlanacaktır. (s.95)
	10. Hedef 2/2: Öğrencilerin ulusal ve uluslararası projelere katılımı, öğrenci e-portfolyosunda yer alacaktır. (s.95)
	11. Hedef 2/3: Doğal, tarihî ve kültürel mekânlar ile bilim-sanat merkezleri ve müzeler gibi okul dışı öğrenme ortamlarının, müfredatlarda yer alan kazanımlar doğrultusunda daha etkili kullanılması sağlanacaktır. (s.95)
	12. Hedef 2/4: Kurumsal projeler aracılığıyla, çocukların iş ve üniversite çevreleriyle birlikte çalışmasına imkân sağlanacaktır. (s.95)
	13. Hedef 2/5: Okullarda Tasarım-Beceri Atölyeleri kurularak, öğrenilen bilgilerin yaşam becerisine dönüştürülmesi sağlanacaktır. (s.95)
	14. Hedef 2/6: Çocuklarımızın okul ortamında veya uzaktan öğretimle ulusal ve uluslararası sertifikasyona dayalı yetkinlikler kazanması sağlanacaktır. (s.95)
	15. Hedef 2/7: Gençlerin, eğitim öğretim süreçlerinde sosyal girişimcilikle tanışarak toplumsal problemlere çözüm arama motivasyonu kazanması ve ilgili beceri, araç ve ortamlarla desteklenmesi sağlanacaktır. (s.95)
	16. Hedef 2/8: Öğrencilere proje, performans ve ödev verme uygulamaları, öğrenmeye katkısı bakımından yeniden tasarlanacaktır. (s.95)
	17. Hedef 2/9: Yardımcı kaynak ihtiyacını büyük ölçüde ortadan kaldıracak düzenlemeler yapılacaktır. (s.95)
	18. Hedef 2/10: Açık öğretim lisesindeki öğrenci örgün eğitim çağ nüfusu kapsamındaki sayısının azalması için tedbirler alınacaktır. (s.95)
	19. Hedef 2/11: Okul/Mahalle spor kulüpleriyle iş birliği içinde ilgili spor dalında yetenekli olan öğrencilerin öğleden sonra antrenmanlara katılımı ve eğitimler için gereken düzenlemeler yapılacaktır. (s.95)
3. Okullar Arası Başarı Farkı Azaltılacak	20. Hedef 3/1: Kaynak planlamasında, imkân ve şartları bakımından desteklenmesi gereken okulları, Okul Gelişim Planları ile uyumlu olarak öncelikli hâle getirecek bir yatırım planlaması yapılacaktır. (s.96)
	21. Hedef 3/2: Bakanlık, il/ilçe ve okul düzeyinde yapılan değerlendirme çalışmalarında, sosyoekonomik açıdan kısıtlı koşulları sebebiyle Okul Gelişim Planlarında istenen başarıyı gösteremediği belirlenen okullardaki öğrencilerin, akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulayacaktır. (s.96)

4. Okul Pansiyonlarında Hizmet Standartları Oluşturularak Hizmet Kalitesi Artırılacak

22. Hedef 4/1: Pansiyon hizmetleri tüm çocuklarımıza ücretsiz sunulacaktır. (s.96)
23. Hedef 4/2: Ortaöğretim düzeyinde yeni pansiyonların yapımı sağlanarak pansiyonların kapasitesi artırılacak ve yatılılık imkânlarının, ihtiyaç duyan tüm öğrenciler için ülke geneline yaygınlaşması sağlanacaktır. Bu suretle taşınmalı eğitimin azalması ve elverişsiz şartlardaki öğrencilerin okul terkinin önemli ölçüde azaltılması temin edilecektir. (s.96)
24. Hedef 4/3: Pansiyonların yemek ve yatak hizmetleri ile çocuklara sunduğu sosyal imkânların, göstergeler üzerinden izlenmesi sağlanacaktır. (s.96)
25. Hedef 4/4: Pansiyonlardaki yatılı öğrencilerin yemek, yatak ve sosyal imkânları iyileştirilecektir. (s.96)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde ve 11. Kalkınma Planında Yer Alan Ortaöğretime İlişkin Hedeflerin Karşılaştırılması

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde yer alan Ortaöğretime ilişkin hedeflerle 11. Kalkınma Planında Yer Alan Ortaöğretime İlişkin Hedefler Tablo 9'da karşılaştırılmıştır. Burada karşılaştırma yapılırken 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'ndeki başlıklar ve bu başlıklar altında yer alan Ortaöğretime ilişkin hedefler öncelikle belirtilmiş ve buna yönelik 11. Kalkınma Planında bir hedef olup olmadığı vurgulanmıştır.

Tablo 9: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi ve 11. Kalkınma Planının Ortaöğretime ilişkin hedefler çerçevesinde karşılaştırılması

BAŞLIK	2023 EĞİTİM VİZYON BELGESİ	11. KALKINMA PLANI
ORTAÖĞRETİM	1. Hedef 1/1: Ortaöğretimde zorunlu ders saatleri azaltılacaktır. (s.94)	551.5. Temel eğitim ve ortaöğretim kademesinde ders çizelgeleri yeniden yapılandırılacaktır. (s.127)
	2. Hedef 1/2: Haftalık ders çizelgesinde yer alan ders çeşitliliği azaltılacak ve dersler yükseköğretimle uyumlu hâle getirilecektir. (s.94)	551.5. Temel eğitim ve ortaöğretim kademesinde ders çizelgeleri yeniden yapılandırılacaktır. (s.127)
	3. Hedef 1/3: Ortaöğretimdeki alan derslerinin haftalık ders çizelgesindeki yeri ve ağırlıkları yeniden tasarlanacaktır. İlgili değişikliklerin oluşturacağı derslik, norm kadro ve benzeri konulardaki riskler proje dâhilinde yapılandırılacaktır. (s.94)	551.5. Temel eğitim ve ortaöğretim kademesinde ders çizelgeleri yeniden yapılandırılacaktır. (s.127)
	4. Hedef 1/4: Alan seçimi 9. Sınıfta yapılacaktır. (s.94)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
	5. Hedef 1/5: 12. sınıf, pilot bölgelerden başlamak üzere yükseköğretime hazırlık ve oryantasyon programı olarak düzenlenecektir. (s.94)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
	6. Hedef 1/6: Ortaöğretimde öğrencilere, ortaokulda netleştirilen yönelim ve tercihlerine göre, alanlar arası yatay geçiş imkânı sağlanacaktır. (s.94)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.

7. Hedef 1/7: Ortaöğretimde çocukların ilgi, yetenek ve mizaçlarına göre seçmeli ders yapısı oluşturulacaktır. (s.94)	551.1. Öğretim programları esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulacaktır. (s.127)
8. Hedef 1/8: İsteyen çocuklara iş ve bilişim dünyasına ilişkin, ulusal ve uluslararası sertifika beceri eğitim paketleri sunulacaktır. (s.94)	559.4. Öğrencilerin meslek alanları arasında geçişlerinin sağlanabilmesi ve farklı mesleklere ilişkin kazanımlar elde edebilmeleri için birden fazla dalda sertifikasyon almaya imkân tanıyan çoklu mesleki beceri altyapısı oluşturulacaktır. (s.129)
9. Hedef 2/1: Azalan ders çeşitliliğine bağlı olarak, alan derslerinde proje ve uygulama çalışmalarıyla derinleşme fırsatı sağlanacaktır. (s.95)	551.1. Öğretim programları esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulacaktır. (s.127)
10. Hedef 2/2: Öğrencilerin ulusal ve uluslararası projelere katılımı, öğrenci e-portfolyosunda yer alacaktır. (s.95)	558.1. Her öğrencinin akademik ve diğer faaliyetlerine ilişkin kayıtların tutulduğu e-dosya oluşturulacaktır. (s.129)
11. Hedef 2/3: Doğal, tarihî ve kültürel mekânlar ile bilim-sanat merkezleri ve müzeler gibi okul dışı öğrenme ortamlarının, müfredatlarda yer alan kazanımlar doğrultusunda daha etkili kullanılması sağlanacaktır. (s.95)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
12. Hedef 2/4: Kurumsal projeler aracılığıyla, çocukların iş ve üniversite çevreleriyle birlikte çalışmasına imkân sağlanacaktır. (s.95)	551.8. Ortaöğretim kademesindeki öğrencilerin üniversitelerdeki bilimsel etkinliklere katılımları, üniversitelerin araştırma ve laboratuvar imkânlarından faydalanabilmeleri sağlanacaktır. (s.127)
13. Hedef 2/5: Okullarda Tasarım-Beceri Atölyeleri kurularak, öğrenilen bilgilerin yaşam becerisine dönüştürülmesi sağlanacaktır. (s.95)	549.2. Tüm eğitim kademelerinde öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun tasarım ve beceri atölyeleri kurulacaktır. (s.126)
14. Hedef 2/6: Çocuklarımızın okul ortamında veya uzaktan öğretimle ulusal ve uluslararası sertifikasyona dayalı yetkinlikler kazanması sağlanacaktır. (s.95)	559.4. Öğrencilerin meslek alanları arasında geçişlerinin sağlanabilmesi ve farklı mesleklere ilişkin kazanımlar elde edebilmeleri için birden fazla dalda sertifikasyon almaya imkân tanıyan çoklu mesleki beceri altyapısı oluşturulacaktır. (s.129)
15. Hedef 2/7: Gençlerin, eğitim öğretim süreçlerinde sosyal girişimcilikle tanışarak toplumsal problemlere çözüm arama motivasyonu kazanması ve ilgili beceri, araç ve ortamlarla desteklenmesi sağlanacaktır. (s.95)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
16. Hedef 2/8: Öğrencilere proje, performans ve ödev verme uygulamaları, öğrenmeye katkısı bakımından yeniden tasarlanacaktır. (s.95)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
17. Hedef 2/9: Yardımcı kaynak ihtiyacını büyük ölçüde ortadan kaldıracak düzenlemeler yapılacaktır. (s.95)	551.6. Eğitim Bilişim Ağı portalının içeriği öğretim programlarıyla uyumlu hale getirilerek zenginleştirilecek ve portalın

	etkin kullanımı yaygınlaştırılacaktır. (s.127)
18. Hedef 2/10: Açık öğretim lisesindeki öğrenci örgün eğitim çağ nüfusu kapsamındaki sayısının azalması için tedbirler alınacaktır. (s.95)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
19. Hedef 2/11: Okul/Mahalle spor kulüpleriyle iş birliği içinde ilgili spor dalında yetenekli olan öğrencilerin öğleden sonra antrenmanlara katılımı ve eğitimler için gereken düzenlemeler yapılacaktır. (s.95)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
20. Hedef 3/1: Kaynak planlamasında, imkân ve şartları bakımından desteklenmesi gereken okulları, Okul Gelişim Planlarıyla uyumlu olarak öncelikli hâle getirecek bir yatırım planlaması yapılacaktır. (s.96)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
21. Hedef 3/2: Bakanlık, il/ilçe ve okul düzeyinde yapılan izleme değerlendirme çalışmalarında, sosyoekonomik açıdan kısıtlı koşulları sebebiyle OGP’de istenen başarıyı gösteremeyen okullardaki öğrencilerin, akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulayacaktır. (s.96)	550.1. Öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulanacaktır. (s.126)
22. Hedef 4/1: Pansiyon hizmetleri tüm çocuklarımıza ücretsiz sunulacaktır. (s.96)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
23. Hedef 4/2: Ortaöğretim düzeyinde yeni pansiyonların yapımı sağlanarak pansiyonların kapasitesi artırılacak ve yatılılık imkânlarının, ihtiyaç duyan tüm öğrenciler için ülke geneline yaygınlaşması sağlanacaktır. Bu suretle taşınmaz eğitimin azalması ve elverişsiz şartlardaki öğrencilerin okul terkinin önemli ölçüde azaltılması temin edilecektir. (s.96)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
24. Hedef 4/3: Pansiyonların yemek ve yatak hizmetleri ile çocuklara sunduğu sosyal imkânların, göstergeler üzerinden izlenmesi sağlanacaktır. (s.96)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
25. Hedef 4/4: Pansiyonlardaki yatılı öğrencilerin yemek, yatak ve sosyal imkânları iyileştirilecektir. (s.96)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi’nde yer almadığı halde kalkınma planında Ortaöğretim ile ilgili aşağıda yer alan hedefler bulunmaktadır:

- “548.4. Tüm eğitim kademelerinde okullaşma ve tamamlama oranları artırılacak, devamsızlık oranları azaltılacaktır. (s.126)”
- “551.2. Tüm eğitim kademelerinde öğrencilerin matematik ve Türkçe yeterlilikleri artırılacaktır. (s.127)”
- “551.3. Matematik ve Türkçe öğretim programları güncellenecektir. (s.127)”
- “551.7. Teknolojiye erişimin sağlanması amacıyla okullara ağ altyapısı ve etkileşimli tahta

kurulacaktır. (s.127)”

- “558.2. Ölçme ve değerlendirme sistemi yeterlilik temelli etkinleştirilecektir.”

- “558.3. Öğrencilerin bilimsel, kültürel, sanatsal, sportif ve toplum hizmeti alanlarındaki etkinliklere katılımları desteklenecek, öğrenci yeterliliği üzerindeki etkisi izlenecektir.”

- “558.4. Eğitim sisteminin öğrenciler üzerinde yarattığı baskıyı azaltmak amacıyla kademeler arası geçişlerde uygulanan sınavlarda düzenlemeler yapılacaktır. (s.129)”

Değerlendirme

2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Ortaöğretime ilişkin hedeflerden; müfredat, öğretim programı, ders çizelgesi düzenlemeleri, ölçme ve değerlendirme sistemleri, Tasarım Beceri Atölyeleri, E-Portfolyo oluşturulması, Sosyal-Kültürel çalışmalara ve projelere ağırlık verilmesi gibi hedeflerin 11. Kalkınma Planı ile örtüştüğü görülmektedir. Bununla birlikte; Yükseköğretime geçişle ilgili düzenlemelerin, öğrenme ortamlarının çeşitliliğinin artırılması, pansiyonlarla ilgili planlamaların ise 11. Kalkınma Planında yer almadığı görülmektedir. Bu durumun ilgili konularda yeniden düzenleme yapılarak farklı çalışmalar planlanması sebebiyle olduğu değerlendirilebilir. Ayrıca Ortaöğretime ilişkin hedeflerde örtüşmenin daha az olması, bu konularda eğitim sistemimizde hala planlama eksikliklerinin bulunduğunu göstermektedir.

4. Mesleki ve Teknik Eğitim

11. Kalkınma Planında Mesleki ve Teknik Eğitime İlişkin Hedefler

11. Kalkınma Planının Eğitim ile ilgili kısmında yer alan Mesleki ve Teknik Eğitime yönelik ifadeler Tablo 10 'da gösterilmiştir.

Tablo 10: 11. Kalkınma Planında Mesleki ve Teknik Eğitime İlişkin Hedefler

POLİTİKA İFADESİ	TEDBİR KARARLARI
548. Fırsat eşitliği temelinde, tüm kademelerde eğitime erişim sağlanacaktır. (s.126)	548.4. Tüm eğitim kademelerinde okullaşma ve tamamlama oranları artırılacak, devamsızlık oranları azaltılacaktır. (s.126)
551. Milli, manevi ve evrensel değerler esas alınarak küresel gelişmelere ve ihtiyaçlara uygun eğitim içerikleri ve öğretim programları hazırlanacaktır. (s.127)	551.1. Öğretim programları esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulacaktır. (s.127)
553. Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin motivasyonları ve mesleki gelişimleri artırılacak ve öğretmenlik mesleğinin toplumsal statüsü güçlendirilecektir. (s.127)	553.9. Hizmet içi eğitimlerin içerikleri öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin güncel ihtiyaçları çerçevesinde yenilenecek, mesleki ve teknik eğitimde hizmet içi eğitimler iş ortamlarında gerçekleştirilecektir. (s.127)
557. Eğitim ve eğitim dışı sürecin etkin biçimde yürütülebilmesi ve çocukların hazırbulunuşluklarının artırılabilmesi için rehberlik ve danışmanlık sistemi güçlendirilecektir. (128)	557.2. Çocukların kendilerini ve meslekleri tanımlarını sağlayacak kariyer seçim süreçlerini destekleyen kariyer rehberliği sistemi kurulacaktır. (s.128)

558. Öğrencilerin kazanımlarını çeşitlendirmeye ve artırmaya yönelik etkin bir ölçme, izleme ve değerlendirme sistemi oluşturulacaktır.

558.1. Her öğrencinin akademik ve diğer faaliyetlerine ilişkin kayıtların tutulduğu e-dosya oluşturulacaktır. (s.129)

559. Mesleki ve Teknik Eğitimde Üretime Yönelik Yapısal Dönüşüm ve İstihdam Seferberliğine başlanacaktır. (s.129)

559.1. Plan döneminde bütün meslek liselerinin atölye ve laboratuvarları modernize edilerek günümüzün eğitim-istihdam ihtiyaçlarına uygun hale getirilecektir. (s.129)

559.2. Mesleki eğitimdeki kurum ve kuruluşlar bünyesindeki atölyelerin daha etkin bir şekilde kullanılması suretiyle döner sermaye gelirleri artırılabilecektir. (s.129)

559.3. Sektör talepleri ve gelişen teknoloji doğrultusunda mesleki ve teknik eğitimde alan ve dalların öğretim programları güncellenecektir. (s.129)

559.4. Öğrencilerin meslek alanları arasında geçişlerinin sağlanabilmesi ve farklı mesleklere ilişkin kazanımlar elde edebilmeleri için birden fazla dalda sertifikasyon almaya imkân tanıyan çoklu mesleki beceri altyapısı oluşturulacaktır. (s.129)

559.5. Başta OSB’lerde olmak üzere meslek liseleri ile yükseköğretim kurumları program, yönetim, insan kaynakları, finansman ve fiziki altyapı açısından birbirini destekleyecek şekilde yeniden yapılandırılacaktır. (s.129)

559.6. Vasıflı insan gücü ihtiyacını karşılamak amacıyla mesleki ve teknik eğitim ile işgücü piyasası arasındaki bağ güçlendirilecektir. (s.129)

559.7. Mesleki ve teknik eğitimde kariyer rehberliği etkinleştirilecek; mesleki ve teknik eğitim liseleri ile meslek yükseköğretim kurumlarının toplumdaki algısını güçlendirecek tanıtım faaliyetleri yürütülecektir. (s.129)

559.8. Öğrencilerin buluş, patent ve faydalı model başvuruları teşvik edilecektir. (s.129)

559.9. Mesleki ve teknik eğitim kurumları ile sektör arasında iş birliği protokolleri artırılacaktır. (s.129)

559.10. Mesleki ve teknik eğitim mezunlarının mesleki eğitim alanları ve seviyelerine göre farklı ücret uygulaması teşvik edilerek istihdamlarına öncelik verilecektir. (s.129)

559.11. Özel mesleki ve teknik okullarda eğitim gören öğrencilere yönelik destek ödemeleri sağlanacak, özel sektörün okul açmasına yönelik yatırım teşvikleri artırılacak ve OSB’ler başta olmak üzere özel mesleki ve teknik okul sayısı ve çeşitliliği artırılacaktır. (s.129)

559.12. Özel sektörün özel mesleki eğitim merkezi kurabilmesine yönelik mevzuat düzenlemesi yapılacaktır. (s.130)

559.14. Mesleki eğitim programları ile sınav ve belgelendirme faaliyetlerine esas teşkil eden ulusal meslek standartları ve yeterlilikleri güncellenecek ve sayıları artırılacaktır. (s.131)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Mesleki ve Teknik Eğitime İlişkin Hedefler

2023 Eğitim Vizyonu belgesinde Mesleki ve Teknik Eğitim bir konu başlığı olarak yer almıştır. Mesleki ve Teknik Eğitime dair 33'ü konu başlığı altında olmak üzere toplam 34 farklı hedef ifadesi kullanılmıştır. Bu ifadeler Tablo 11 'da başlıklar ve hedefler kapsamında belirtilmiştir.

Tablo 11: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Mesleki ve Teknik Eğitime İlişkin Hedefler

BAŞLIK	HEDEF	İFADE
MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM	1. Mesleki ve teknik Eğitime Atfedilen Değerin Artırılması Sağlanacak	1. Hedef 1/1: Mesleki ve teknik eğitimde sektörle birlikte eğitim-istihdam-üretim bağlamında iyi uygulama örneklerinin medya platformlarında görünürlüğü artırılabacaktır. (s.112)
		2. Hedef 1/2: Mesleki ve teknik eğitim müfredatlarının tanıtımına yönelik yönlendirme ve rehberlik dijital platformu oluşturulacaktır. (s.112)
		3. Hedef 1/3: Her yıl, mesleki ve teknik eğitim kurumlarında üretilen ürünlerin sergileneceği bir fuar düzenlenecektir. (s.112)
		4. Hedef 1/4: Mesleki ve teknik eğitime ilgiyi artırmak amacıyla ulusal ve uluslararası yarışmalar düzenlenecek ve başarılı öğrencilere, eğitimlerine devam ederken veya mezuniyet sonrası mikro krediler sağlanacaktır. (s.112)
		5. Hedef 1/5: Mesleki eğitim kurumlarından mezun olan öğrencilere çeşitli kaynaklardan sertifikalı eğitim, nano kredili dersler, endüstri ve akademinin birlikte akredite ettiği dersler alma ve benzeri imkânlar sunularak, mezunların kendilerini sürekli yeni bilgi ve becerilerle güncellemeleri sağlanacaktır. (s.112)
2. Mesleki ve Teknik Eğitimde Rehberlik Erişim İmkânları Artırılacak	6. Hedef 2/1: Kariyer rehberliğine yönelik alan ve dal seçim süreci için "Genel Beceri Test Seti" geliştirilecektir. (s.113)	
	7. Hedef 2/2: Mesleki rehberlik hizmetlerinin uygulandığı çocuklara ilişkin veriler e-portfolyo sistemine kaydedilecektir. (s.113)	
	8. Hedef 2/3: Okul türleri arasında program bazında esnek ve geçirgen yatay hareketlilik imkânları geliştirilerek, çocukların, kazanımlarını bir başka mesleğin becerilerini edinmede fırsat olarak kullanmaları sağlanacaktır. (s.113)	
	9. Hedef 2/4: Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarındaki çocuklara yönelik özel burs imkânı artırılacaktır. (s.113)	
	10. Hedef 2/5: Mesleki ve teknik ortaöğretimdeki çocuklarımızın kendi mesleki alanlarında yükseköğretim programlarına geçişlerine yönelik çalışmalar yapılacaktır. (s.113)	
	11. Hedef 2/6: Çeşitli kurumlardaki ustabaşlarının ve kıdemli uzman çalışanların belirlenecek ölçütlerle işbaşı eğitimlerde derslere girmesi kolaylaştırılacaktır. (s.113)	
	12. Hedef 2/7: Yüksek öğretime geçmek isteyen başarılı mezunlara yönelik destekler yapılandırılacaktır. (s.113)	

**3. Yeni Nesil
Müfredatlar
Geliştirilecek**

13. Hedef 3/1: Müfredatlar sektörün talep ettiği yetkinliklere uygun olarak geliştirilecek, dijital dönüşüme uygun alan ve dalların açılması sağlanacaktır. (s.114)

14. Hedef 3/2: Mesleki eğitimde alan derslerinin 9. sınıfta başlaması sağlanacaktır. (s.114)

15. Hedef 3/3: Mesleki ve teknik ortaöğretim alan, dal ve modüllerinin içerikleri, öğretim süreleri ve öğretim materyalleri, çocukların ihtiyaçları ve iş hayatının talepleri doğrultusunda gözden geçirilerek yeniden düzenlenecektir. (s.114)

16. Hedef 3/4: Mesleki eğitimde, sektör taleplerinin gerektirdiği yetkinlikler doğrultusunda ulusal meslek standartları dikkate alınarak, mesleki alan ve dallarda beceri uygulamalarının payı, öğretim süreleri ve öğretim materyallerinin düzenlenme çalışmaları yapılacak, ilk yıldan itibaren alan eğitiminin uygulanmasına başlanacaktır. (s.114)

17. Hedef 3/5: Geleneksel Türk sanatları alanında mesleki ve teknik eğitim müfredatları oluşturulacaktır. (s.114)

**4. Eğitim Ortamları
ve İnsan Kaynakları
Geliştirilecek**

18. Hedef 4/1: Güncellenen müfredatlar ve ihtiyaç analizleri doğrultusunda atölye ve laboratuvarların standart donatım listeleri ile mimari yerleşim planları yenilenecektir. (s.115)

19. Hedef 4/2: Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının döner sermaye gelirlerinden alınan %15'lik hazine kesintisi %1'e düşürülecektir. (s.115)

20. Hedef 4/3: Döner sermaye kapsamında gerçekleştirilen üretim hizmetlerinin miktar ve çeşitliliğinin artırılması teşvik edilecektir. Bu kapsamda eğitim ortamlarının altyapı, donatım ve temrinlik malzeme ihtiyaçları karşılanacaktır. (s.115)

21. Hedef 4/4: Öğretmenlerimizin gerçek üretim ortamlarında mesleki gelişimleri sürekli desteklenecektir. (s.115)

22. Hedef 4/5: Öğrencilerin işbaşı eğitimleri ve yabancı dil becerilerinin geliştirilmesi amacıyla yurtdışı hareketlilik projeleri hazırlanacaktır. (s.115)

**5. Yurt Dışında
Yatırım Yapan İş
İnsanlarının İhtiyaç
Duyduğu Meslek
Elemanları
Yetiştirilecek**

23. Hedef 5/1 Uluslararası yatırımcılarımızın, özellikle alanlarda ihtiyaç duydukları nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi için ilgili sektörle iş birliği içerisinde çalışmalar yapılacaktır. (s.116)

24. Hedef 5/2: Türkiye Cumhuriyeti açısından stratejik öneme sahip ülkelere TİKA ile iş birliği içinde mesleki ve teknik eğitim alanında gerekli destek sağlanacaktır. (s.116)

6. Mesleki ve Teknik Eğitimde Eğitim-İstihdam-Üretim İlişkisi Güçlendirilecek

25. Hedef 6/1: Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının Türkiye'deki sektör liderleriyle yoğun bir şekilde etkileşim hâlinde olması sağlanacaktır. (s.117)
26. Hedef 6/2: Mezunlara istihdamda öncelik verilmesi ile mesleki eğitim alanları ve seviyelerine göre farklı ücret uygulaması teşvik edilecektir. (s.117)
27. Hedef 6/3: Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı iş birliğiyle mesleki ve teknik okul sayısı artırılabacaktır. (s.117)
28. Hedef 6/4: Kamu ve sivil toplum kuruluşlarının mesleki ve teknik eğitim kurumu açma ve finansal katkı sağlama girişimleri desteklenecektir. (s.117)
29. Hedef 6/5: Teknoparklar içinde bilişim meslek lisesi modeli yapılandırılacaktır. (s.117)
30. Hedef 6/6: Buluş, patent ve marka üreten okulların öğrenci, öğretmen ve yöneticilerinin döner sermaye kaynaklı gelirlerden pay alması sağlanacaktır. (s.117)

7. Yerli ve Millî Savunma Sanayinin İhtiyaç Duyduğu Nitelikli İnsan Gücü Yetiştirilecek

31. Hedef 7/1: Savunma sanayisi kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu stratejik insan gücünün yetiştirilmesine destek verilecektir. (s.118)
32. Hedef 7/2: Savunma sanayi alanındaki okulların tamamının sektör kuruluşlarıyla iş birliği içinde açılması sağlanacaktır. (s.118)
33. Hedef 7/3: Geleceğin meslekleri konusunda çeşitli kuruluşlarla proje yapma, eğitim verme ve kurum açma iş birlikleri geliştirilecektir. (s.118)

OKULLARIN FİNANSMANI

1. Finansman Yöntemleri Çeşitlendirilecek

34. Hedef 1/6: Mesleki ve teknik eğitim kurumlarının döner sermaye üretimleri artırılarak okulların eğitim altyapı ve donanımlarına ilişkin ihtiyaçlarını kendi gelirlerinden karşılamaları sağlanacaktır. (s.47)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde ve 11. Kalkınma Planında Yer Alan Mesleki ve Teknik Eğitime İlişkin Hedeflerin Karşılaştırılması

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde yer alan Mesleki ve Teknik Eğitime ilişkin hedeflerle 11. Kalkınma Planında Yer Alan Mesleki ve Teknik Eğitime İlişkin Hedefler Tablo 12'da karşılaştırılmıştır. Burada karşılaştırma yapılırken 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'ndeki başlıklar ve bu başlıklar altında yer alan Mesleki ve Teknik Eğitime ilişkin hedefler öncelikle belirtilmiş ve buna yönelik 11. Kalkınma Planında bir hedef olup olmadığı vurgulanmıştır.

Tablo 12: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi ve 11. Kalkınma Planının Mesleki ve Teknik Eğitime ilişkin hedefler çerçevesinde karşılaştırılması

BAŞLIK	2023 EĞİTİM VİZYON BELGESİ	11. KALKINMA PLANI
MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM	1. Hedef 1/1: Mesleki ve teknik eğitimde sektörle birlikte eğitim-istihdam-üretim bağlamında iyi uygulama örneklerinin medya platformlarında görünürlüğü artırılacaktır. (s.112)	559.7. Mesleki ve teknik eğitimde kariyer rehberliği etkinleştirilecek; mesleki ve teknik eğitim liseleri ile meslek yüksekokullarının toplumdaki algısını güçlendirecek tanıtım faaliyetleri yürütülecektir. (s.129)
	2. Hedef 1/2: Mesleki ve teknik eğitim müfredatlarının tanıtımına yönelik yönlendirme ve rehberlik dijital platformu oluşturulacaktır. (s.112)	559.7. Mesleki ve teknik eğitimde kariyer rehberliği etkinleştirilecek; mesleki ve teknik eğitim liseleri ile meslek yüksekokullarının toplumdaki algısını güçlendirecek tanıtım faaliyetleri yürütülecektir. (s.129)
	3. Hedef 1/3: Her yıl, mesleki ve teknik eğitim kurumlarında üretilen ürünlerin sergileneceği bir fuar düzenlenecektir. (s.112)	559.7. Mesleki ve teknik eğitimde kariyer rehberliği etkinleştirilecek; mesleki ve teknik eğitim liseleri ile meslek yüksekokullarının toplumdaki algısını güçlendirecek tanıtım faaliyetleri yürütülecektir. (s.129)
	4. Hedef 1/4: Mesleki ve teknik eğitime ilgiyi artırmak amacıyla ulusal ve uluslararası yarışmalar düzenlenecek ve başarılı öğrencilere, eğitimlerine devam ederken veya mezuniyet sonrası mikro krediler sağlanacaktır. (s.112)	559.5. Başta OSB'lerde olmak üzere meslek liseleri ile yükseköğretim kurumları program, yönetim, insan kaynakları, finansman ve fiziki altyapı açısından birbirini destekleyecek şekilde yeniden yapılandırılacaktır. (s.129)
	5. Hedef 1/5: Mesleki eğitim kurumlarından mezun olan öğrencilere çeşitli kaynaklardan sertifikalı eğitim, nano kredili dersler, endüstri ve akademinin birlikte akredite ettiği dersler alma ve benzeri imkânlar sunulurken, mezunların kendilerini sürekli yeni bilgi ve becerilerle güncellemeleri sağlanacaktır. (s.112)	559.4. Öğrencilerin meslek alanları arasında geçişlerinin sağlanabilmesi ve farklı mesleklere ilişkin kazanımlar elde edebilmeleri için birden fazla dalda sertifikasyon almaya imkân tanıyan çoklu mesleki beceri altyapısı oluşturulacaktır. (s.129)
	6. Hedef 2/1: Kariyer rehberliğine yönelik alan ve dal seçim süreci için "Genel Beceri Test Seti" geliştirilecektir. (s.113)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
	7. Hedef 2/2: Mesleki rehberlik hizmetlerinin uygulandığı çocuklara ilişkin veriler e-portfolyo sistemine kaydedilecektir. (s.113)	558.1. Her öğrencinin akademik ve diğer faaliyetlerine ilişkin kayıtların tutulduğu e-dosya oluşturulacaktır. (s.129)
	8. Hedef 2/3: Okul türleri arasında program bazında esnek ve geçişgen yatay hareketlilik imkânları geliştirilerek, çocukların, kazanımlarını bir başka mesleğin becerilerini edinmede fırsat olarak kullanmaları sağlanacaktır. (s.113)	559.4. Öğrencilerin mesleki alanları arasında geçişlerinin sağlanabilmesi ve farklı mesleklere ilişkin kazanımlar elde edebilmeleri için birden fazla dalda sertifikasyon almaya imkân tanıyan çoklu mesleki beceri altyapısı oluşturulacaktır. (s.129)
	9. Hedef 2/4: Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarındaki çocuklara yönelik özel burs imkânı artırılacaktır. (s.113)	559.5. Başta OSB'lerde olmak üzere meslek liseleri ile yükseköğretim kurumları program, yönetim, insan kaynakları, finansman ve fiziki altyapı açısından birbirini destekleyecek

şekilde yeniden yapılandırılacaktır. (s.129)

-
10. Hedef 2/5: Mesleki ve teknik ortaöğretimdeki çocuklarımızın kendi mesleki alanlarında yükseköğretim programlarına geçişlerine yönelik çalışmalar yapılacaktır. (s.113)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
11. Hedef 2/6: Çeşitli kurumlardaki ustabaşların ve kıdemli uzman çalışanların belirlenecek ölçütlerle işbaşı eğitimlerde derslere girmesi kolaylaştırılacaktır. (s.113)	559.6. Vasıflı insan gücü ihtiyacını karşılamak amacıyla mesleki ve teknik eğitim ile işgücü piyasası arasındaki bağ güçlendirilecektir. (s.129)
12. Hedef 2/7: Yüksek öğretime geçmek isteyen başarılı mezunlara yönelik destekler yapılandırılacaktır. (s.113)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
13. Hedef 3/1: Müfredatlar sektörün talep ettiği yetkinliklere uygun olarak geliştirilecek, dijital dönüşüme uygun alan ve dalların açılması sağlanacaktır. (s.114)	559.14. Mesleki eğitim programları ile sınav ve belgelendirme faaliyetlerine esas teşkil eden ulusal meslek standartları ve yeterlilikleri güncellenecek ve sayıları artırılabacaktır. (s.131)
14. Hedef 3/2: Mesleki eğitimde alan derslerinin 9. sınıfta başlaması sağlanacaktır. (s.114)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
15. Hedef 3/3: Mesleki ve teknik ortaöğretim alan, dal ve modüllerinin içerikleri, öğretim süreleri ve öğretim materyalleri, çocukların ihtiyaçları ve iş hayatının talepleri doğrultusunda gözden geçirilerek yeniden düzenlenecektir. (s.114)	<p>551.1. Öğretim programları esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulacaktır. (s.127)
559.3. Sektör talepleri ve gelişen teknoloji doğrultusunda mesleki ve teknik eğitimde alan ve dalların öğretim programları güncellenecektir. (s.129)</p>
16. Hedef 3/4: Mesleki eğitimde, sektör taleplerinin gerektirdiği yetkinlikler doğrultusunda ulusal meslek standartları dikkate alınarak, mesleki alan ve dallarda beceri uygulamalarının payı, öğretim süreleri ve öğretim materyallerinin düzenlenme çalışmaları yapılacak, ilk yıldan itibaren alan eğitiminin uygulanmasına başlanacaktır. (s.114)	559.14. Mesleki eğitim programları ile sınav ve belgelendirme faaliyetlerine esas teşkil eden ulusal meslek standartları ve yeterlilikleri güncellenecek ve sayıları artırılabacaktır. (s.131)
17. Hedef 3/5: Geleneksel Türk sanatları alanında mesleki ve teknik eğitim müfredatları oluşturulacaktır. (s.114)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
18. Hedef 4/1: Güncellenen müfredatlar ve ihtiyaç analizleri doğrultusunda atölye ve laboratuvarların standart donatım listeleri ile mimari yerleşim planları yenilenecektir. (s.115)	559.1. Plan döneminde bütün meslek liselerinin atölye ve laboratuvarları modernize edilerek günümüzün eğitim-istihdam ihtiyaçlarına uygun hale getirilecektir. (s.129)
-

-
19. Hedef 4/2: Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının döner sermaye gelirlerinden alınan %15'lik hazine kesintisi %1'e düşürülecektir. (s.115) 559.2. Mesleki eğitimdeki kurum ve kuruluşlar bünyesindeki atölyelerin daha etkin bir şekilde kullanılması suretiyle döner sermaye gelirleri artırılabacaktır. (s.129)
-
20. Hedef 4/3: Döner sermaye kapsamında gerçekleştirilen üretim hizmetlerinin miktar ve çeşitliliğinin artırılması teşvik edilecektir. Bu kapsamda eğitim ortamlarının altyapı, donatım ve temrinlik malzeme ihtiyaçları karşılanacaktır. (s.115) 559.2. Mesleki eğitimdeki kurum ve kuruluşlar bünyesindeki atölyelerin daha etkin bir şekilde kullanılması suretiyle döner sermaye gelirleri artırılabacaktır. (s.129)
-
21. Hedef 4/4: Öğretmenlerimizin gerçek üretim ortamlarında mesleki gelişimleri sürekli desteklenecektir. (s.115) 553.9. Hizmet içi eğitimlerin içerikleri öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin güncel ihtiyaçları çerçevesinde yenilenecek, mesleki ve teknik eğitimde hizmet içi eğitimler iş ortamlarında gerçekleştirilecektir. (s.127)
-
22. Hedef 4/5: Öğrencilerin işbaşı eğitimleri ve yabancı dil becerilerinin geliştirilmesi amacıyla yurtdışı hareketlilik projeleri hazırlanacaktır. (s.115) Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
-
23. Hedef 5/1 Uluslararası yatırımcılarımızın, özellikle alanlarda ihtiyaç duydukları nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi için ilgili sektörle iş birliği içerisinde çalışmalar yapılacaktır. (s.116) 559.9. Mesleki ve teknik eğitim kurumları ile sektör arasında iş birliği protokolleri artırılabacaktır. (s.129)
-
24. Hedef 5/2: Türkiye Cumhuriyeti açısından stratejik öneme sahip ülkelere TİKA ile iş birliği içinde mesleki ve teknik eğitim alanında gerekli destek sağlanacaktır. (s.116) Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
-
25. Hedef 6/1: Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının Türkiye'deki sektör liderleriyle yoğun bir şekilde etkileşim hâlinde olması sağlanacaktır. (s.117) 559.9. Mesleki ve teknik eğitim kurumları ile sektör arasında iş birliği protokolleri artırılabacaktır. (s.129)
-
26. Hedef 6/2: Mezunlara istihdamda öncelik verilmesi ile mesleki eğitim alanları ve seviyelerine göre farklı ücret uygulaması teşvik edilecektir. (s.117) 559.10. Mesleki ve teknik eğitim mezunlarının mesleki eğitim alanları ve seviyelerine göre farklı ücret uygulaması teşvik edilerek istihdamlarına öncelik verilecektir. (s.129)
-
27. Hedef 6/3: Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı iş birliğiyle mesleki ve teknik okul sayısı artırılabacaktır. (s.117) 559.11. Özel mesleki ve teknik okullarda eğitim gören öğrencilere yönelik destek ödemeleri sağlanacak, özel sektörün okul açmasına yönelik yatırım teşvikleri artırılabacaktır ve OSB'ler başta olmak üzere özel mesleki ve teknik okul sayısı ve çeşitliliği artırılabacaktır. (s.129)
-

28. Hedef 6/4: Kamu ve sivil toplum kuruluşlarının mesleki ve teknik eğitim kurumu açma ve finansal katkı sağlama girişimleri desteklenecektir. (s.117)	559.11. Özel mesleki ve teknik okullarda eğitim gören öğrencilere yönelik destek ödemeleri sağlanacak, özel sektörün okul açmasına yönelik yatırım teşvikleri artırılacak ve OSB'ler başta olmak üzere özel mesleki ve teknik okul sayısı ve çeşitliliği artırılacaktır. (s.129)
29. Hedef 6/5: Teknoparklar içinde bilişim meslek lisesi modeli yapılandırılacaktır. (s.117)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
30. Hedef 6/6: Buluş, patent ve marka üreten okulların öğrenci, öğretmen ve yöneticilerinin döner sermaye kaynaklı gelirlerden pay alması sağlanacaktır. (s.117)	559.8. Öğrencilerin buluş, patent ve faydalı model başvurusu yapmaları teşvik edilecektir. (s.129)
31. Hedef 7/1: Savunma sanayisi kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu stratejik insan gücünün yetiştirilmesine destek verilecektir. (s.118)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
32. Hedef 7/2: Savunma sanayi alanındaki okulların tamamının sektör kuruluşlarıyla iş birliği içinde açılması sağlanacaktır. (s.118)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
33. Hedef 7/3: Geleceğin meslekleri konusunda çeşitli kuruluşlarla proje yapma, eğitim verme ve kurum açma iş birlikleri geliştirilecektir. (s.118)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
OKULLARIN FINANSMANI 34. Hedef 1/6: Mesleki ve teknik eğitim kurumlarının döner sermaye üretimleri artırılarak okulların eğitim altyapı ve donanımlarına ilişkin ihtiyaçlarını kendi gelirlerinden karşılamaları sağlanacaktır. (s.47)	559.2. Mesleki eğitimdeki kurum ve kuruluşlar bünyesindeki atölyelerin daha etkin bir şekilde kullanılması suretiyle döner sermaye gelirleri artırılacaktır. (s.129)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde yer almadığı halde kalkınma planında Mesleki ve Teknik Eğitim ile ilgili aşağıda yer alan hedefler bulunmaktadır:

- "548.4. Tüm eğitim kademelerinde okullaşma ve tamamlama oranları artırılacak, devamsızlık oranları azaltılacaktır. (s.126)"
- "557.2. Çocukların kendilerini ve meslekleri tanımlarını sağlayacak kariyer seçim süreçlerini destekleyen kariyer rehberliği sistemi kurulacaktır. (s.128)"
- "558.2. Ölçme ve değerlendirme sistemi yeterlilik temelli etkinleştirilecektir."
- "558.3. Öğrencilerin bilimsel, kültürel, sanatsal, sportif ve toplum hizmeti alanlarındaki etkinliklere katılımları desteklenecek, öğrenci yeterliliği üzerindeki etkisi izlenecektir."
- "559.12. Özel sektörün özel mesleki eğitim merkezi kurabilmesine yönelik mevzuat düzenlemesi yapılacaktır. (s.130)"

Değerlendirme

2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Mesleki ve Teknik Eğitime ilişkin hedeflerden; Mesleki ve Teknik Eğitimin tanıtımına ve toplumsal algıya dönük olarak çalışmalar yapılması, Mesleki ve Teknik

Eğitime dönük kaynak ve finansman hedeflerinin, mesleki ara eleman ve işgücüne dönük faaliyet ve çalışmaların, Mesleki Eğitimin niteliğini artırmaya dönük hedeflerin 11. Kalkınma Planı ile örtüştüğü görülmektedir. Bununla birlikte; Yükseköğretime geçişle ilgili düzenlemelerin, öğrenme ortamlarının çeşitliliğinin artırılması ve savunma sanayine dönük hedeflere yer verilmediği görülmektedir. Mesleki ve Teknik Eğitim alanında her iki planın örtüşme oranının yüksek olduğu göz önünde bulundurulduğunda; bu konuda neye ihtiyaç duyulduğu, ne yapılması gerektiği konusunda eksiklikler belirlenmiş ve atılacak adımların netleştirilmiş olduğu düşünülmektedir. Ancak Mesleki ve Teknik Eğitimde nitelikli işgücü yetiştirilmesine dönük çalışmaların istenen seviyelerde olmaması sebebiyle bu konuda atılması gereken adımların bulunduğu değerlendirilmektedir.

5. İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi

11. Kalkınma Planında İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine İlişkin Hedefler

11. Kalkınma Planının Eğitim ile ilgili kısmında yer alan İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine yönelik ifadeler Tablo 13 'de gösterilmiştir.

Tablo 13: 11. Kalkınma Planında İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine İlişkin Hedefler

POLİTİKA İFADESİ	TEDBİR KARARLARI
551. Milli, manevi ve evrensel değerler esas alınarak küresel gelişmelere ve ihtiyaçlara uygun eğitim içerikleri ve öğretim programları hazırlanacaktır. (s.127)	551.4. Matematik ve Türkçe öğretmenlerinin yeni öğretim programlarına uyumunun sağlanabilmesi için hizmet içi eğitimler uygulanacaktır. (s.127)
553. Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin motivasyonları ve mesleki gelişimleri artırılacak ve öğretmenlik mesleğinin toplumsal statüsü güçlendirilecektir. (s.127)	553.1. Öğretmenlik Meslek Kanunu çıkarılacaktır. (s.127) 553.2. Konut imkânlarının kısıtlı olduğu bölgelerde öğretmenlerin barınma ihtiyaçlarını karşılayacak konut yatırımlarına devam edilecektir. (s.127) 553.3. Okul yöneticiliği profesyonel bir meslek haline getirilecek ve yönetici eğitimi akreditasyon yapısı oluşturulacaktır. (s.127) 553.4. Ehliyet ve liyakat temelli kariyer sistemi hayata geçirilecektir. (s.128) 553.5. Sınıf öğretmenlerinin yan alan ve mesleki rehberlik becerileri geliştirilecektir. (s.128) 553.6. Yabancı dil öğretmenlerinin niteliklerini artırmaya yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenecektir. (s.128) 553.7. Öğrenci kazanımları dikkate alınarak öğretmenlere ve okul yöneticilerine, görev yaptıkları eğitim kurumunun türü ve mahalline göre farklı oranlarda teşvik edici mekanizmalar oluşturulacaktır. (s.128) 553.8. Yatay ve dikey kariyer basamaklarına yönelik lisansüstü düzeyde mesleki uzmanlık ve gelişim programları açılacaktır. (s.128) 553.9. Hizmet içi eğitimlerin içerikleri öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin güncel ihtiyaçları çerçevesinde yenilenecek, mesleki ve teknik eğitimde hizmet içi eğitimler iş ortamlarında gerçekleştirilecektir. (s.128)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine İlişkin Hedefler

2023 Eğitim Vizyonu belgesinde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine bir konu başlığı olarak yer almıştır. İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine dair toplam 21 farklı hedef ifadesi kullanılmıştır. Bu ifadeler Tablo 14 'de başlıklar ve hedefler kapsamında belirtilmiştir.

Tablo 14: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine İlişkin Hedefler

BAŞLIK	HEDEF	İFADE
İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ VE YÖNETİMİ	1. Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Mesleki Gelişimleri Yeniden Yapılandırılacak	1. Hedef 1/1: Yükseköğretim Kuruluyla yapılacak iş birliği çerçevesinde sıralamada üst dilimde yer alan öğrencilerin eğitim fakültelerine yerleştirilmesine yönelik iyileştirmeler gerçekleştirilecektir. (s.42) 2. Hedef 1/2: Öğretmen ve okul yöneticilerimiz için Yatay ve Dikey Kariyer Uzmanlık Alanları yapılandırılacaktır. (s.42) 3. Hedef 1/3: Yatay ve dikey kariyer basamaklarına yönelik lisansüstü düzeyde mesleki uzmanlık programları açılacaktır. (s.42) 4. Hedef 1/4: Öğretmen ve okul yöneticilerimizin genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır. (s.42) 5. Hedef 1/5: Öğretmen ve okul yöneticilerimizin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversitelerle ve STK'larla yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir. (s.42) 6. Hedef 1/6: Sertifikaya dayalı "Pedagojik Formasyon" uygulaması kaldırılacak ve yerine yurt dışında kolay erişilebilir lisansüstü düzeyde "Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı" açılacaktır. Bu program mesleki gelişim çerçevesinde Millî Eğitim Bakanlığında öğretmenlik hakkı kazanan adaylara uygulanmaya başlayacaktır. (s.42) 7. Hedef 1/7: Öğretmen ve okul yöneticilerimize yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, katılıma ilişkin belgelendirme uygulamasından ayrılarak üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir. (s.42) 8. Hedef 1/8: Yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği içinde 21. yüzyıl becerilerini kazandırmak üzere ihtiyaç duyulan alanlarda öğretmenlere yönelik lisansüstü düzeyde yan dal programları açılacaktır. (s.43) 9. Hedef 1/9: YÖK ile yürütülecek iş birliği ve koordinasyon çerçevesinde, Türkiye genelinde belirlenecek ölçütleri taşıyan eğitim fakültelerinde, öğretmen yetiştirme programları, öğretmenlik uygulaması merkeze alınıp özel olarak yeniden yapılandırılacaktır. (s.43) 10. Hedef 1/10: YÖK ile yapılacak iş birliği ve koordinasyon çerçevesinde Yükseköğretim Kalite Kurulunun üniversite ziyaretlerinde sadece eğitim fakülteleri ile sınırlı olmak kaydıyla Millî Eğitim Bakanlığı üst düzey yetkilileri de değerlendirme ekibinde yer alacaktır. (s.43) 11. Hedef 1/11: Eğitim fakültelerinde yürütülen okul öncesi ve sınıf öğretmenliği bölümlerindeki hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarının yeniden yapılandırılmasına öncelik verilecektir. (s.43) 12. Hedef 1/12: Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın çocuklarına eğitim hizmeti götürecek öğretmenlerimiz için mesleki gelişim programları oluşturulacaktır. (s.43) 13. Hedef 1/13: Millî Eğitim Bakanlığı, gerekli altyapı hazırlandıktan

**2. İnsan
Kaynağının
Verimli
Kullanılması ve
Hakkaniyetli Bir
Şekilde
Ödüllendirilmesi
Sağlanacak**

sonra eğitim fakültelerinin hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarının okullardaki ihtiyaç doğrultusunda, uygulama ağırlıklı olmasını atamaya esas koşullar arasında değerlendirecektir. (s.43)

14. Hedef 2/1: Öğretmen ve okul yöneticilerimizin atanmaları, çalışma şartları, görevde yükselmeleri, özlük hakları ve benzeri diğer hususları dikkate alan “Öğretmenlik Meslek Kanunu” çıkarılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir. (s.44)

15. Hedef 2/2: Elverişsiz koşullarda görev yapan öğretmenlerimiz ve yöneticilerimiz için teşvik mekanizması kurulacaktır. (s.44)

16. Hedef 2/3: Sözleşmeli öğretmenlerimizin görev sürelerinin kısaltılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yapılacaktır. (s.44)

17. Hedef 2/4: Ücretli öğretmenlerimizin ücretlerinin iyileştirilmesine ilişkin çalışmalar yürütülecektir. (s.44)

18. Hedef 2/5: Öğretmenlerin mesleki gelişimlerine ilişkin sertifika ve diplomalarının özlük haklarına hakkaniyetli yansıtılması sağlanacaktır. (s.44)

19. Hedef 2/6: Okul yöneticiliği profesyonel bir uzmanlık alanı olarak düzenlenip bir kariyer basamağı şeklinde yapılandırılacak, özlük hakları iyileştirilecektir. (s.44)

20. Hedef 2/7: Okul yöneticiliğine atamada, yeterliliklere dayalı yazılı sınav uygulaması ve belirlenecek diğer nesnel ölçütler kullanılacaktır. (s.44)

21. Hedef 2/8: İl ve ilçe Millî Eğitim müdürleri, Okul “Profili Değerlendirme” yaklaşımı içinde yer alan ölçütler özelinde, il ve ilçedeki öğretmenlerin desteklenmesi ve “Okul Gelişim Planlarının gerçekleştirilmesi kapsamında yıllık olarak değerlendirileceklerdir. (s.44)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi’nde ve 11. Kalkınma Planında Yer Alan İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine İlişkin Hedeflerin Karşılaştırılması

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi’nde yer alan İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine ilişkin hedeflerle 11. Kalkınma Planında Yer Alan İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine İlişkin Hedefler Tablo 15’de karşılaştırılmıştır. Burada karşılaştırma yapılırken 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi’ndeki başlıklar ve bu başlıklar altında yer alan İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine ilişkin hedefler öncelikle belirtilmiş ve buna yönelik 11. Kalkınma Planında bir hedef olup olmadığı vurgulanmıştır.

Tablo 15: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi ve 11. Kalkınma Planının İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine ilişkin hedefler çerçevesinde karşılaştırılması

BAŞLIK	2023 EĞİTİM VİZYON BELGESİ	11. KALKINMA PLANI
İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ VE YÖNETİMİ	1. Hedef 1/1: Yükseköğretim Kuruluyla yapılacak iş birliği çerçevesinde sıralamada üst dilimde yer alan öğrencilerin eğitim fakültelerine yerleştirilmesine yönelik iyileştirmeler gerçekleştirilecektir. (s.42)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
	2. Hedef 1/2: Öğretmen ve okul yöneticilerimiz için Yatay ve Dikey Kariyer Uzmanlık Alanları yapılandırılacaktır. (s.42)	553.8. Yatay ve dikey kariyer basamaklarına yönelik lisansüstü düzeyde mesleki uzmanlık ve gelişim programları açılacaktır. (s.128)

-
3. Hedef 1/3: Yatay ve dikey kariyer basamaklarına yönelik lisansüstü düzeyde mesleki uzmanlık programları açılacaktır. (s.42) 553.8. Yatay ve dikey kariyer basamaklarına yönelik lisansüstü düzeyde mesleki uzmanlık ve gelişim programları açılacaktır. (s.128)
-
4. Hedef 1/4: Öğretmen ve okul yöneticilerimizin genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır. (s.42) 553.8. Yatay ve dikey kariyer basamaklarına yönelik lisansüstü düzeyde mesleki uzmanlık ve gelişim programları açılacaktır. (s.128)
-
5. Hedef 1/5: Öğretmen ve okul yöneticilerimizin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversitelerle ve STK'larla yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir. (s.42) 553.9. Hizmet içi eğitimlerin içerikleri öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin güncel ihtiyaçları çerçevesinde yenilenecek, mesleki ve teknik eğitimde hizmet içi eğitimler iş ortamlarında gerçekleştirilecektir. (s.128)
-
6. Hedef 1/6: Sertifikaya dayalı "Pedagojik Formasyon" uygulaması kaldırılacak ve yerine yurt sathında kolay erişilebilir lisansüstü düzeyde "Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı" açılacaktır. Bu program mesleki gelişim çerçevesinde Millî Eğitim Bakanlığında öğretmenlik hakkı kazanan adaylara uygulanmaya başlayacaktır. (s.42) Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
-
7. Hedef 1/7: Öğretmen ve okul yöneticilerimize yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, katılıma ilişkin belgelendirme uygulamasından ayrılarak üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir. (s.42) 553.3. Okul yöneticiliği profesyonel bir meslek haline getirilecek ve yönetici eğitimi akreditasyon yapısı oluşturulacaktır. (s.127)
-
8. Hedef 1/8: Yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği içinde 21. yüzyıl becerilerini kazandırmak üzere ihtiyaç duyulan alanlarda öğretmenlere yönelik lisansüstü düzeyde yan dal programları açılacaktır. (s.43) 553.5. Sınıf öğretmenlerinin yan alan ve mesleki rehberlik becerileri geliştirilecektir. (s.128)
-
9. Hedef 1/9: YÖK ile yürütülecek iş birliği ve koordinasyon çerçevesinde, Türkiye genelinde belirlenecek ölçütleri taşıyan eğitim fakültelerinde, öğretmen yetiştirme programları, öğretmenlik uygulaması merkeze alınıp özel olarak yeniden yapılandırılacaktır. (s.43) Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
-

-
10. Hedef 1/10: YÖK ile yapılacak iş birliği ve koordinasyon çerçevesinde Yükseköğretim Kalite Kurulunun üniversite ziyaretlerinde sadece eğitim fakülteleri ile sınırlı olmak kaydıyla Millî Eğitim Bakanlığı üst düzey yetkilileri de değerlendirme ekibinde yer alacaktır. (s.43) Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
-
11. Hedef 1/11: Eğitim fakültelerinde yürütülen okul öncesi ve sınıf öğretmenliği bölümlerindeki hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarının yapılandırılmasına öncelik verilecektir. (s.43) 553.5. Sınıf öğretmenlerinin yan alan ve mesleki rehberlik becerileri geliştirilecektir. (s.128)
-
12. Hedef 1/12: Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın çocuklarına eğitim hizmeti götürecek öğretmenlerimiz için mesleki gelişim programları oluşturulacaktır. (s.43) Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
-
13. Hedef 1/13: Millî Eğitim Bakanlığı, gerekli altyapı hazırlandıktan sonra eğitim fakültelerinin öğretmen yetiştirme programlarının okullardaki ihtiyaç doğrultusunda, uygulama ağırlıklı olmasını atamaya esas koşullar arasında değerlendirecektir. (s.43) Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
-
14. Hedef 2/1: Öğretmen ve okul yöneticilerimizin atanmaları, çalışma şartları, görevde yükselmeleri, özlük hakları ve benzeri diğer hususları dikkate alan “Öğretmenlik Meslek Kanunu” çıkarılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir. (s.44) 553.1. Öğretmenlik Meslek Kanunu çıkarılacaktır. (s.127)
-
15. Hedef 2/2: Elverişsiz koşullarda görev yapan öğretmenlerimiz ve yöneticilerimiz için teşvik mekanizması kurulacaktır. (s.44) 553.2. Konut imkânlarının kısıtlı olduğu bölgelerde öğretmenlerin barınma ihtiyaçlarını karşılayacak konut yatırımlarına devam edilecektir. (s.127)
-
16. Hedef 2/3: Sözleşmeli öğretmenlerimizin görev sürelerinin kısaltılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yapılacaktır. (s.44) Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
-
17. Hedef 2/4: Ücretli öğretmenlerimizin ücretlerinin iyileştirilmesine ilişkin çalışmalar yürütülecektir. (s.44) Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
-
18. Hedef 2/5: Öğretmenlerin mesleki gelişimlerine ilişkin sertifika ve diplomalarının özlük haklarına hakkaniyetli yansıtılması sağlanacaktır. (s.44) Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
-

19. Hedef 2/6: Okul yöneticiliği profesyonel bir uzmanlık alanı olarak düzenlenip bir kariyer basamağı şeklinde yapılandırılacak, özlük hakları iyileştirilecektir. (s.44)	553.3. Okul yöneticiliği profesyonel bir meslek haline getirilecek ve yönetici eğitimi akreditasyon yapısı oluşturulacaktır. (s.127)
20. Hedef 2/7: Okul yöneticiliğine atamada, yeterliliklere dayalı yazılı sınav uygulaması ve belirlenecek diğer nesnel ölçütler kullanılacaktır. (s.44)	553.4. Ehliyet ve liyakat temelli kariyer sistemi hayata geçirilecektir. (s.128)
21. Hedef 2/8: İl ve ilçe Millî Eğitim müdürleri, Okul “Profili Değerlendirme” yaklaşımındaki ölçütler özelinde, il ve ilçedeki öğretmenlerin desteklenmesi ve “Okul Gelişim Planları”nın gerçekleşmesi kapsamında yıllık olarak değerlendirileceklerdir. (s.44)	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi’nde yer almadığı halde kalkınma planında İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi ile ilgili aşağıda yer alan hedefler bulunmaktadır:

- “551.4. Matematik ve Türkçe öğretmenlerinin yeni öğretim programlarına uyumunun sağlanabilmesi için hizmet içi eğitimler uygulanacaktır. (s.127)”
- “553.6. Yabancı dil öğretmenlerinin niteliklerini artırmaya yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenecektir. (s.128)”
- “553.7. Öğrenci kazanımları dikkate alınarak öğretmenlere ve okul yöneticilerine, görev yaptıkları eğitim kurumunun türü ve mahalline göre farklı oranlarda teşvik edici mekanizmalar oluşturulacaktır. (s.128)”

Değerlendirme

2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine ilişkin hedeflerden; öğretmen ve yöneticilerin kariyer yapılandırması hedeflerinin, hizmetiçi eğitim niteliklerine dönük hedeflerin, okul yöneticiliğinin ve öğretmenlik mesleğinin niteliğinin artırılmasına dönük hedeflerin 11. Kalkınma Planı ile örtüştüğü görülmektedir. Ayrıca “Öğretmenlik Meslek Kanununun Çıkarılması” ifadesinin her iki planda net bir ifadeyle yer alması dikkat çekicidir. Bununla birlikte; Eğitim Fakültelerinin niteliğinin artırılmasına yönelik yükseköğretim hedeflerinin, Kurum/Kuruluşlarla işbirliği hedeflerinin, birtakım mesleki gelişim ve özlük haklarına dönük hedeflerin ise 11. Kalkınma Planında yer almadığı görülmektedir. İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine ilişkin ortaya konan hedef ifadelerinin her iki planda örtüşme oranları diğer alanlar kadar ileri düzeyde değildir. Bunun sürekli değişen ve gelişen bilgi toplumunun ve önceliklerin ortaya çıkardığı bir sonuç olduğu değerlendirilebilir. Ayrıca İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimine yönelik mevzuat düzenlemeleri ülkemizde sıkça yapılmakta olup henüz oturmuş bir İK yönetim sistemi ülkemiz eğitim sisteminde uygulanamamaktadır.

6. Yabancı Dil Eğitimi

11. Kalkınma Planında Yabancı Dil Eğitimine İlişkin Hedefler

11. Kalkınma Planının Eğitim ile ilgili kısımda Yabancı Dil Eğitimine yönelik ifadeler Tablo 16 ‘de gösterilmiştir.

Tablo 16: 11. Kalkınma Planında Yabancı Dil Eğitime İlişkin Hedefler

POLİTİKA İFADESİ	TEDBİR KARARLARI
551. Milli, manevi ve evrensel değerler esas alınarak küresel gelişmelere ve ihtiyaçlara uygun eğitim içerikleri ve öğretim programları hazırlanacaktır. (s.127)	551.1. Öğretim programları esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulacaktır. (s.127) 551.9. Yabancı dil eğitime ilişkin materyaller zenginleştirilecek, dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarındaki becerilerin tümünü ölçmeye yönelik sistem geliştirilecektir. (s.127)
553. Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin motivasyonları ve mesleki gelişimleri artırılacak ve öğretmenlik mesleğinin toplumsal statüsü güçlendirilecektir. (s.127)	553.6. Yabancı dil öğretmenlerinin niteliklerini artırmaya yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenecektir. (s.128)
563. Ülkemizin yükseköğretim alanında uluslararasılaşma düzeyi artırılacaktır. (s.131)	563.3. Nitelikli yabancı uyruklu akademisyenlerin toplam istihdamı oranı içindeki payı artırılacaktır. (s.131) 563.4. Yabancı dilde eğitim veren programların sayısı artırılacak, yükseköğretim kurumlarının uluslararası öğrencilere yönelik barınma imkânları geliştirilecek ve uluslararasılaşmada kurumsal kapasite artırılacaktır. (s.131)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Yabancı Dil Eğitime İlişkin Hedefler

2023 Eğitim Vizyonu belgesinde Yabancı Dil Eğitimi bir konu başlığı olarak yer almıştır. Yabancı Dil Eğitime 14'ü konu başlığı altında olmak üzere toplam 15 farklı hedef ifadesi kullanılmıştır. Bu ifadeler Tablo 17 'de başlıklar ve hedefler kapsamında belirtilmiştir.

Tablo 17: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Yabancı Dil Eğitime İlişkin Hedefler

BAŞLIK	HEDEF	İFADE
YABANCI DİL EĞİTİMİ	1. Ülke Genelinde Yabancı Dil Eğitimi, Seviye ve Okul Türlerine Göre Uyarlanacak	1. Hedef 1/1: Yabancı dil eğitimi, öğrenci merkezli bir yaklaşımla, öğrencilerin bilişsel düzeylerine uygun metodolojiler kullanılarak ele alınacaktır. 2. Hedef 1/2: Disiplinler arası yaklaşımla Matematik, fen, sosyal bilgiler ve görsel sanatlar gibi farklı disiplinlerin, İngilizce dil eğitime entegrasyonu sağlanarak, öğrencilerin yabancı dili kullanımlarını farklı alanlara aktarmaları mümkün kılınacaktır. 3. Hedef 1/3: Okul ve program türlerine göre yabancı dil beceri ve ihtiyaçları yapılandırılacaktır. 4. Hedef 1/4: Öğretim programlarının ülke sathında tek tip olarak uygulanmasından vazgeçilecektir. 5. Hedef 1/5: Zorunlu Seçmeli yabancı dil dersleri ihtiyaçlar doğrultusunda tanzim edilecektir. 6. Hedef 1/6: Ders saati sürelerine ilişkin esnekleştirilmiş düzenlemeler yapılacaktır. 7. Hedef 1/7: TRT'yle iş birliği yapılarak film, animasyon vb. konularda alt yazılı ve doğrudan yabancı dilde üretilmiş özgün prodüksiyonlar hazırlanacaktır.

2. Yeni kaynaklarla Öğrencilerin İngilizce Konuşulan Dünyayı Deneyimlemesi Sağlanacak

1. Hedef 2/1: Öğrencilerin ana dili İngilizce, Almanca, Fransızca olan öğretmenleri izleyebilmeleri, yaşayan dile ulaşmaları, çevrimiçi yazma ve tartışma etkinliklerini yapabilmeleri için dijital ortamlar oluşturulacaktır. (s.69)
2. Hedef 2/2: Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerindeki içerik havuzunu genişletmek üzere ulusal ve uluslararası yayıncılardan yenilikçi dijital kaynaklar temin edilecektir. (s.69)
3. Hedef 2/3: Tüm dijital içerikler öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma dil becerilerinin bütüncül olarak geliştirildiği temalar bağlamında tasarlanacaktır. (s.69)
4. Hedef 2/4: Kademelere göre farklılaşan içerik, yöntem ve teknikler tasarlanacaktır. (s.69)
5. Hedef 2/5: 4. Sınıflarda video oyunları, şarkılar, interaktif etkinlikler, interaktif oyunlar ve hikâyeler yer alacaktır. (s.69)
6. Hedef 2/6: 5-8. sınıflarda her bir öğrencinin bireysel gereksinimine cevap verecek şekilde seviyelendirilmiş çevrim içi hikâye kitaplarına, yazma etkinlikleri, kelime çalışmaları vb. çalışmaları yapmalarına imkân veren öğrenme kaynakları sağlanacaktır. (s.69)
7. Hedef 2/7 9-12. Sınıflarda öğrencilerin devam ettikleri okul türünün öncelikleri uyarınca konuşma, dinleme, okuma ve yazma becerilerini geliştirecek içerikler hazırlanacaktır. (s.69)

3. Yabancı dil Eğitiminde Öğretmen Nitelik ve Yeterlilikleri Yükseltilecek

8. Hedef 3/1: Uluslararası kuruluşlar, yükseköğretim kurumları, STK'ler desteğiyle yabancı dil öğretmenlerinin tümü için üç yıllık bir projeksiyonda yüksek lisans, uluslararası sertifikalandırma, temalı sertifikalar ve benzeri eğitim çalışmaları çevrim içi, çevrim dışı ve yüz yüze gerçekleştirilecektir. (s.70)
9. Hedef 3/2: Yabancı dil öğretmenlerine “Yaşam Boyu Öğrenme” felsefesi doğrultusunda çevrim içi ve yüz yüze eğitimler verilecek, ana dili İngilizce olan öğretmenlerle çalışmaları sağlanacaktır. (s.70)
10. Hedef 3/3: Öğretmenlerin alan metodolojisine hâkim olmalarının yanı sıra dijital kaynakları kullanmalarına yönelik imkânlar sağlanacaktır.
11. Hedef 3/4: Öğretmenler ve eğiticiler yaz tatilinde yurt dışı öğretmen eğitimi sertifika programlarına gönderilecektir. (s.70)
12. Hedef 3/5: Nitelikli yabancı dil eğitimi için, yabancı dil eğitiminde dil politikalarını, dil öğretim standartlarını ve sınıf içi uygulamalar ile öğretmen yeterliliklerini belirleyecek olan bir “Ulusal Yabancı Dil Eğitimi Konseyi” oluşturulacaktır. (s.70)
13. Hedef 3/6: Merkezî Sınavlar Komisyonu kurulacaktır. (s.70)
14. Hedef 3/7: Eğitim Malzemeleri Komisyonu kurulacaktır. (s.70)

İMAM HATİP ORTAOKUL ve LİSELERİ

1. İmam Hatip Okullarının Müfredat, Ders Yapısı ve Dil Yeterlilikleri İyileştirilecek

15. Hedef 1/5: Yabancı dil öğretmenlerinin mesleki becerilerinin geliştirilmesine yönelik mesleki gelişim programları düzenlenecektir. (s.106)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde ve 11. Kalkınma Planında Yer Alan Yabancı Dil Eğitimine İlişkin Hedeflerin Karşılaştırılması

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde yer alan Yabancı Dil Eğitimine ilişkin hedeflerle 11. Kalkınma Planında Yer Alan Yabancı Dil Eğitimine İlişkin Hedefler Tablo 18'de karşılaştırılmıştır. Burada karşılaştırma yapılırken 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'ndeki başlıklar ve bu başlıklar altında yer alan Yabancı Dil Eğitimine ilişkin hedefler öncelikle belirtilmiş ve buna yönelik 11. Kalkınma Planında bir hedef olup olmadığı vurgulanmıştır.

Tablo 18: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi ve 11. Kalkınma Planının Yabancı Dil Eğitimine ilişkin hedefler çerçevesinde karşılaştırılması

BAŞLIK	2023 EĞİTİM VİZYON BELGESİ	11. KALKINMA PLANI
YABANCI DİL EĞİTİMİ	1. Hedef 1/1: Yabancı dil eğitimi, öğrenci merkezli bir yaklaşımla, öğrencilerin bilişsel düzeylerine uygun metodolojiler kullanılarak ele alınacaktır.	551.1. Öğretim programları esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulacaktır. (s.127)
	2. Hedef 1/2: Disiplinler arası yaklaşımla Matematik, fen, sosyal bilgiler, görsel sanatlar vb. disiplinlerin, İngilizce dil eğitimine entegrasyonu ile öğrencilerin yabancı dil kullanımlarını farklı alanlara aktarmaları mümkün kılınacaktır.	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
	3. Hedef 1/3: Okul ve program türlerine göre yabancı dil beceri ve ihtiyaçları yapılandırılacaktır.	551.9. Yabancı dil eğitimine ilişkin materyaller zenginleştirilecek, dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarındaki becerilerin tümünü ölçmeye yönelik sistem geliştirilecektir. (s.127)
	4. Hedef 1/4: Öğretim programlarının ülke sathında tek tip olarak uygulanmasından vazgeçilecektir.	551.1. Öğretim programları esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulacaktır. (s.127)
	5. Hedef 1/5: Zorunlu Seçmeli yabancı dil dersleri ihtiyaçlar doğrultusunda tanzim edilecektir.	551.1. Öğretim programları esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulacaktır. (s.127)
	6. Hedef 1/6: Ders saati sürelerine ilişkin esnekleştirilmiş düzenlemeler yapılacaktır.	551.1. Öğretim programları esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulacaktır. (s.127)
	7. Hedef 1/7: TRT'yle iş birliği yapılarak film, animasyon vb. konularda alt yazılı ve doğrudan yabancı dilde üretilmiş özgün prodüksiyonlar hazırlanacaktır.	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.
	1. Hedef 2/1: Öğrencilerin ana dili İngilizce, Almanca, Fransızca olan öğretmenleri izleyebilmeleri, yaşayan dile ulaşmaları, çevrimiçi yazma ve tartışma etkinliklerini yapabilmeleri için dijital ortamlar oluşturulacaktır. (s.69)	551.9. Yabancı dil eğitimine ilişkin materyaller zenginleştirilecek, dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarındaki becerilerin tümünü ölçmeye yönelik sistem geliştirilecektir. (s.127)
	2. Hedef 2/2: Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerindeki içerik havuzunu genişletmek üzere ulusal ve uluslararası yayıncılardan yenilikçi dijital kaynaklar temin edilecektir. (s.69)	551.9. Yabancı dil eğitimine ilişkin materyaller zenginleştirilecek, dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarındaki becerilerin tümünü ölçmeye yönelik sistem geliştirilecektir. (s.127)

3. Hedef 2/3: Tüm dijital içerikler öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma dil becerilerinin bütüncül olarak geliştirildiği temalar bağlamında tasarlanacaktır. (s.69)	551.9. Yabancı dil eğitime ilişkin materyaller zenginleştirilecek, dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarındaki becerilerin tümünü ölçmeye yönelik sistem geliştirilecektir. (s.127)
4. Hedef 2/4: Kademelere göre farklılaşan içerik, yöntem ve teknikler tasarlanacaktır. (s.69)	551.9. Yabancı dil eğitime ilişkin materyaller zenginleştirilecek, dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarındaki becerilerin tümünü ölçmeye yönelik sistem geliştirilecektir. (s.127)
5. Hedef 2/5: 4. Sınıflarda video oyunları, şarkılar, interaktif etkinlikler, interaktif oyunlar ve hikâyeler yer alacaktır. (s.69)	551.9. Yabancı dil eğitime ilişkin materyaller zenginleştirilecek, dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarındaki becerilerin tümünü ölçmeye yönelik sistem geliştirilecektir. (s.127)
6. Hedef 2/6: 5-8. sınıflarda her bir öğrencinin bireysel gereksinimine cevap verecek şekilde seviyelendirilmiş çevrim içi hikâye kitaplarına, yazma etkinlikleri, kelime çalışmaları vb. çalışmaları yapmalarına imkân veren öğrenme kaynakları sağlanacaktır. (s.69)	551.9. Yabancı dil eğitime ilişkin materyaller zenginleştirilecek, dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarındaki becerilerin tümünü ölçmeye yönelik sistem geliştirilecektir. (s.127)
7. Hedef 2/7 9-12. Sınıflarda öğrencilerin devam ettikleri okul türünün öncelikleri uyarınca konuşma, dinleme, okuma ve yazma becerilerini geliştirecek içerikler hazırlanacaktır. (s.69)	551.9. Yabancı dil eğitime ilişkin materyaller zenginleştirilecek, dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarındaki becerilerin tümünü ölçmeye yönelik sistem geliştirilecektir. (s.127)
8. Hedef 3/1: Uluslararası kuruluşlar, yükseköğretim kurumları, STK'ların desteğiyle yabancı dil öğretmenlerinin üç yıllık bir projeksiyonda yüksek lisans, uluslararası sertifikalandırma, temalı sertifikalar vb. eğitim çalışmaları çevrim içi, çevrim dışı ve yüz yüze gerçekleştirilecektir. (s.70)	553.6. Yabancı dil öğretmenlerinin niteliklerini artırmaya yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenecektir. (s.128)
9. Hedef 3/2: Yabancı dil öğretmenlerine "Yaşam Boyu Öğrenme" felsefesi doğrultusunda çevrim içi ve yüz yüze eğitimler verilecek, ana dili İngilizce olan öğretmenlerle çalışmaları sağlanacaktır. (s.70)	553.6. Yabancı dil öğretmenlerinin niteliklerini artırmaya yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenecektir. (s.128)
10. Hedef 3/3: Öğretmenlerin alan metodolojisine hâkim olmalarının yanı sıra dijital kaynakları kullanmalarına yönelik imkânlar sağlanacaktır.	553.6. Yabancı dil öğretmenlerinin niteliklerini artırmaya yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenecektir. (s.128)
11. Hedef 3/4: Öğretmenler ve eğitimciler yaz tatilinde yurt dışı öğretmen eğitimi sertifika programlarına gönderilecektir. (s.70)	553.6. Yabancı dil öğretmenlerinin niteliklerini artırmaya yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenecektir. (s.128)
12. Hedef 3/5: Nitelikli yabancı dil eğitimi için, yabancı dil eğitiminde dil politikalarını, dil öğretim standartlarını ve sınıf içi uygulamalar ile öğretmen	Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya konulmamıştır.

yeterliklerini belirleyecek olan bir
"Ulusal Yabancı Dil Eğitimi Konseyi"
oluşturulacaktır. (s.70)

13. Hedef 3/6: Merkezî Sınavlar
Komisyonu kurulacaktır. (s.70)

Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya
konulmamıştır.

14. Hedef 3/7: Eğitim Malzemeleri
Komisyonu kurulacaktır. (s.70)

Kalkınma planında bu doğrultuda bir hedef ortaya
konulmamıştır.

15. Hedef 1/5: Yabancı dil
öğretmenlerinin mesleki becerilerinin
geliştirilmesine yönelik mesleki gelişim
programları düzenlenecektir. (s.106)

553.6. Yabancı dil öğretmenlerinin niteliklerini
artırmaya yönelik hizmet içi eğitimler
düzenlenecektir. (s.128)

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde yer almadığı halde kalkınma planında İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi ile ilgili aşağıda yer alan hedefler bulunmaktadır:

- "563.3. Nitelikli yabancı uyruklu akademisyenlerin toplam istihdamı oranı içindeki payı artırılabilecektir. (s.131)"
- "563.4. Yabancı dilde eğitim veren programların sayısı artırılacak, yükseköğretim kurumlarının uluslararası öğrencilere yönelik barınma imkânları geliştirilecek ve uluslararasılaşmada kurumsal kapasite artırılabilecektir. (s.131)"

Değerlendirme

2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde Yabancı Dil Eğitime ilişkin hedeflerden; Yabancı dil öğretim programı ve metodolojilerinin yeniden yapılandırılması hedefleri, dijital içeriklerin yaygınlaştırılması, interaktif içeriklerden yararlanılması, yabancı dil öğretmenlerinin niteliklerini artırmaya dönük hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin artırılması gibi hedeflerin 11. Kalkınma Planı ile örtüştüğü görülmektedir. Bununla birlikte; Disiplinlerarası yaklaşıma dönük entegrasyon çalışmalarının, Yabancı dil eğitime yönelik komisyon ve konsey çalışmalarının ise 11. Kalkınma Planında yer almadığı görülmektedir. Burada her iki planın yüksek oranda örtüştüğü değerlendirildiğinde; Yabancı dil eğitimi alanında yapılan planlamaların yerinde olduğu görülmektedir. Ancak buna rağmen; henüz bu alanda atılan adımların yabancı dil eğitime dönük hedeflerin gerçekleşmesini sağlamadığı görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuç olarak bakıldığında yapılan çalışmada ele alınan başlıklar açısından 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde yer alan bazı hedeflerle 11. Kalkınma Planında yer alan hedeflerin uyuştuğu, bazı noktalarda ise 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde yer alan hedeflere yönelik 11. Kalkınma Planında yer verilmediği görülmektedir. Her 2 planda hedeflerin uyuşma oranları Tablo 19 'da ele alınmıştır.

Tablo 19: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi ile 11. Kalkınma Planı Hedef ifadelerinin Uyuşma Oranı

Hedef Alanı	2023 Vizyon Belgesi Hedefleri	Uyumlu Hedef Sayısı	Uyumluluk Oranı
Erken Çocukluk Eğitimi	12	8	67%
Temel Eğitim	22	14	64%
Ortaöğretim	25	12	48%
Mesleki ve Teknik Eğitim	34	23	68%
İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi	21	11	52%
Yabancı Dil Eğitimi	15	10	67%
GENEL ORTALAMA	129	78	%60

Bu alanda daha önce yapılmış benzer çalışmalarda da görüldüğü üzere genel olarak eğitim sistemimizle ilgili geçmişten beri süregelen eksikliklerin giderilmesine yönelik atılmak istenen adımların istikrarlı bir şekilde her iki planda yer aldığı, bu konuda çalışma yapılmasının ve eksikliklerin giderilmesinin hedeflendiği görülmektedir.

Özellikle Erken Çocukluk Eğitimi, Temel Eğitim, Mesleki ve Teknik Eğitim, Yabancı Dil Eğitimi alanlarında yer alan hedeflerin 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde ve 11. Kalkınma planında %60-%70 oranında örtüştüğü görülmektedir. Ancak Ortaöğretim, İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi alanlarında ise uyuşma oranı %50 civarındadır. 2023 Vizyon Belgesinde ele alınan toplam 129 hedefin 11. Kalkınma Planında 78 tanesinin karşılığının olduğu, 51 hedef ifadesinin ise 11. Kalkınma Planında yer almadığı, buna göre her iki planın %60 oranında örtüştüğü görülmektedir. Bu konuda ülkemiz eğitim sisteminde Ortaöğretimle ilgili yapılan değerlendirmelerin son dönemde farklı bir bakış açısı kazanması, Ortaöğretim alanında yer alan hedeflerin güncellenmesine ve yenilenmesine neden olmuştur. Ortaöğretim alanında önceki dönemlerde okullaşma oranlarına, fiziki şartlara ve teknik donanımlara odaklanılmışken yeni dönemde okullarda verilen eğitimin niteliğine, etkililik ve verimlilik düzeyine yönelik hedeflerin ortaya konulduğu görülmektedir.

İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi ile ilgili olarak teknolojik gelişmelerin değişen anlayış ve algıların hedef ve beklentilerde yeni ihtiyaçlar ortaya koyduğu görülmektedir. Bu bağlamda İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi ile ilgili yeni hedef ve beklentiler konulması doğaldır. Diğer taraftan konulan hedeflerin çoğunlukla değişikliğe uğramadan istikrarlı şekilde planlarda yer alması, konulan hedeflere ulaşılma düzeyinin istenilen seviyede olmadığını ortaya koymaktadır. Gerek 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde yer alan hedeflerin ve gerekse 11. Kalkınma Planında yer alan hedef ifadelerinin gerçekleştirilme düzeyinin geçen zaman içinde sınırlı kaldığı görülmektedir.

Baltacı ve Coşkun (2019) tarafından yapılan “2023 Eğitim Vizyon Belgesine İlişkin Öğretmen Algısı” isimli çalışmada da ifade edildiği üzere; eğitime dair yapılan planlamalarda başta öğretmenler olmak üzere tüm paydaşların bu sürece katılması, yapılacak bilimsel araştırma ve analizler sonucunda gerçekçi ve ulaşılabilir hedeflerin, uygulama takvimi ile birlikte ortaya konulması hedeflere ulaşılma düzeyi açısından oldukça önemlidir. Zira bilimsel bir araştırmanın, saha analizinin yapılmadığı, eğitim paydaşlarının dahil olmadığı ya da konulan hedeflerden haberdar olmadığı planlamalarda çoğunlukla hedeflere ulaşılma düzeyi sınırlı kalmaktadır.

KAYNAKLAR

- Akça-Şahan-Tural, (2017) Türkiye'nin Kalkınma Planlarında Eğitim Politikalarının Değerlendirilmesi. IntJCSS-Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3(SI), 394-403.
- Baltacı, A. ve Coşkun, M.K. (2019). 2023 Eğitim Vizyon Belgesine İlişkin Öğretmen Algısı. HAYEF: Journal of Education, 16(2); 130-155.
- Çelik-Çetiner (2019) Türkiye Ekonomisinde Kalkınma Planları ve Kalkınma Planlarındaki Söylem Değişiklikleri. IJEPHSS-Uluslararası Ekonomi, Politika, Beşeri ve Sosyal Bilimler Dergisi, 2(3), 121-131 .
- Erat-Arap, (2017) Kalkınmadan rekabete Türkiye’de planlamanın dönüşümü. IJEAS-Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, 9(18), 137-156.
- Küçük, E. (2010). Türkiye’de eğitim planlaması neyi hedefliyor?, International Conference on New Trends in Education and Their Implications, 11-13 Kasım, Antalya. <http://www.iconte.org/FileUpload/ks59689/File/33.pdf> (24 Aralık 2020 tarihinde erişim sağlanmıştır).
- Milli Eğitim Bakanlığı 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı 11. Kalkınma Planı.
- Türkiye’de Planlı Kalkınma Dönemi. (2021, 15 Şubat). Erişim adresi: <https://ekonomihukuk.com/turkiye-ekonomisi/turkiyede-planli-kalkinma-donemi>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2002). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.